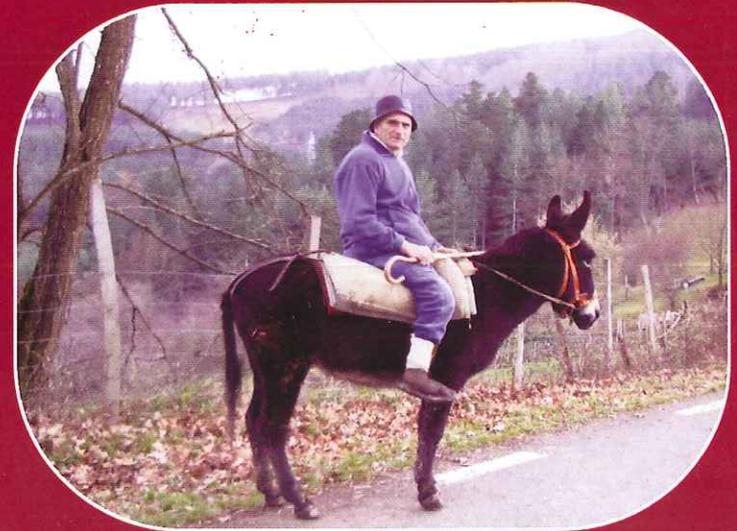
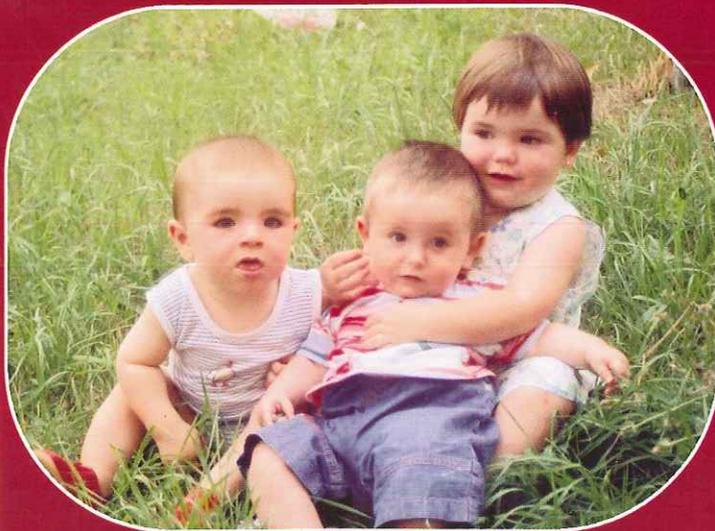
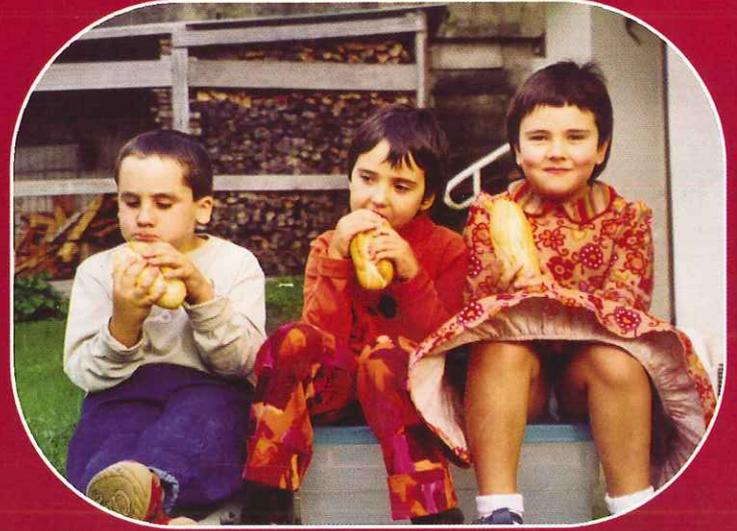

makilari

GABIRIAKO ALDIZKARIA

Inkesta	3
Erreportajea: Urrezko ezteiak	5
Erreportajea: Urruzunorekin italiara	10
Elkarrizketa: Joseba eta Beñat	12
Erreportajea: Internet fruta arbolak eta kare bizia	17
Erreportajea: Armairutik atera ginenekoa	18
Erreportajea: Erleen ihesa	19
Profesio txokoa: Beko Etxe baserria	21
Erreportajea: Su-Garoa 1900-2007	23
Udala: Udaleko berriak	26
Udala: Jubilatuen eguna	30
Udala: Aztiriarren miresmena <i>Aztiriri</i>	31
KZgunea	32
Haurreskola	33
Ostatua	35
Erreportajea: Gabiriak ba ote du historiarik?	38
Berri laburrak	42
Aztiri	49
Erreportajea: Yoga	51
Erreportajea: 1857ko errolda	54
Liburuaren aipamena: Ihes betea	57
Goruntz dantza taldea	58
Sukalde txokoa	60
Eskola: 2007-08 ikasturteko datuak	61
Eskola: Balentzategi herri eskolako berriak	63
Eskola: Aurtengo negua	64
Eskola: Deskripzioa eta ipuina	65
Eskola: Chillida leku	66
Eskola: Arratsalde batez eskultore	67
Denborapasa	68

AHTri BURUZKO INKESTA

- 1 - Ba al duzu nahiko informazio AHT-ren inguruan?
- 2 - Herri ingurutik pasatzean kalte handiak eragingo dituela uste al duzu?
- 3 - Zer iruditzen zaizu AHT-ren ideia?
- 4 - Erabilgarria izango dela uste al duzu?

Joxe Maiz

1) Gehien bat Gabiriatik nola ez den pasatzen, informazioa egunkarietan irakurritakoa dakit.

2) Bai, pasatzen den inguruan kalteak beti egiten ditu holako eraikuntza batek. Begiratu besterik ez dago autobiak egin diren inguruak nola geratu diren, autobia bera polita da, baina lehen ikusi ingurua edo orain ikusi, lehenago ikusten ziren zelai, soroak orain ez dira ikusten eta honek ere bere kalteak egingo ditu.

3) Gu bezalako edo Gabiri bezalako herri txikientzako ez da ideia ona, herri txikiei abantaila gutxi ekartzen dielako. Gehien bat hiriburuak lotzeko dagoen asmo bat delako eta herri txikietakoei ibili nahi badute hiriburuetara joan behar dira trena hartzera eta guk horrekin ez daukagu zer irabazi.

4) Trena jarri ezker behartuta egongo gara hori erabiltzera beste komunikaziorik ez badago, baina hori da gure eskuetan ez dagoen zerbait.

Asier Osinalde

1) Ez.

2) Bai, dezente.

3) Ideia oso txarra da, ez dugulako behar, eta behar izango bagenu behar den bezalako egin beharko litzateke ez egiten ari direna bezalako.

4) Orain, momentu honetan, ez da batere erabilgarria.

Arantxa Aizpuru

- 1) Gutxi.
- 2) Ba, bai.
- 3) Nik uste dut ez dela hain erraza izango, nahiko problematikoa izango dela.
- 4) Hiriburuak eta lotzeko bai, baina baserrietatik eta pasatzea nahiko konplikatua izango da.

Josetxo Sagarna

- 1) Ez.
- 2) Uste dut baietz.
- 3) Txarra.
- 4) Ikusi egin behar.

Jokin Murua

- 1) Ez, ez dago, ezta gutxiagorik ere. Eusko Jaurlaritzak ez du informaziorik ematen, dagoen informazioa AHT-ren kontrakoek emandakoa da.
- 2) Oraindik ez dakigu Gabiriatik pasako den baina bai gertutik pasa behar dela eta eragin dezentea edukiko duela seguru asko. Dena aldatuko da, txikizioa izango da.
- 3) Nik uste dut zerbitzu publikoak behar direla, baina gauzak ondo eginda eta ez orain ari diren moduan. Beste aukera bat izango litzateke oraingo trenbide sarea hobetzea.
- 4) Ez dakit. Egia esan Espainia eta Frantzia guztia lotzen ditu eta ibili ahalko dugu, baina ez dakit zein prezio izango dituen eta ez dakit guretzako eskuragarria izango den.

■ Gorka Maiz
■ Iñigo Igarzabal

URREZKO EZTEIAK

Euskal Herriko biztanleak gero eta hobeto eta gehiago bizi gara. Azken hamar urteetan nabarmen handitu da pertsonen bizi-itxaropena, gizonezkoena zein emakumezkoena. Gizonezkoen bizi-itxaropena ia 77 urtekoa da eta emakumezkoena, berriz, ia 84 urtekoa. Gainera, bizi-kalitate hobean bizi gara, osasun-arazoak gero eta beranduago agertzen zaizkigulako. Urrutira joan gabe, gure herriko datuak gainbegiratzea besterik ez dugu. 450 biztanle (199 gizonezko eta 251 emakumezko) gara une honetan Gabirian eta eskola umez gainezka badago ere, eta hori, jakina, herriaren eta herritarren poza da, gure zaharrak ez dira gutxi. 79 pertsona (38 gizonezko eta 41 emakumezko) daude 70etik gora, biztanleriaren %17,55. Horietatik 36 lagunek 80 urte baino gehiago dituzte (16 gizonezko eta 20 emakumezko), horietatik bederatzi 90 urtez gorakoak dira (4 gizonezko eta 5 emakumezko) eta bakarra dugu 100 urtez gorakoa, Zantagoitiko Antonio Olariaga, hain zuzen, aurten 102 beteko ditu, alajaina! Eta datuak datu, hara hor, Gabirian une honetan 11 senar-emazte ditugu urrezko ezteiak ospatuta, bat edo beste, gainera, 50 urtetik oso goitik. Bihoakie gure zorionik beroena guzti-guztiei, gure herriaren historiako parte dira-eta. Eta zuk, irakurle, gozatu, beraiekin guztiekin prestatu dugun kronikatxo hau irakurtzen!

ANBU baserria

ANTONIO IGARZABAL OTEGI (1919-11-24)

BIXENTA ALUSTIZA LEKUONA (1924-09-17)

1943ko ekainaren 12an ezkondu ziren Gabirian, eguerdiko 12etan. Bazkaria Anbu baserrian egin zuten, etxe aurreko txabola atonduta eta ehun lagunetik gora izan ziren.

Paella, arkumea etxeke ogi-labeen erreta eta postrean budina izan zituzten, etxean prestatuta dena. Ez ziren inora joan ezkon-bidaian; hurrengo egunean, igandea, meza nagusira.

URRUTI baserria

SANTIAGO AGORRETA BASATEGI (1919-03-06)

**PILAR ORMAZABAL ERAUSKIN
(1924-10-12)**

1946ko apirilaren 27an ezkondu ziren Gabiriako elizan, eguerdiko 12etan. Urruti baserrian ospatu zuten ezkontza, etxea lorez apaindu zutelarik. Oilo-salda, fritoak, txipiroiak eta oilaskoa izan zituzten bazkaltzeko. Zaragozara joan ziren ezkon-bidaian, "El Sol" hotelean.

IZAR AUNDI baserria

JUAN MURUA GARIN (1924-11-27)

Mre ISABEL ZUMALAKARREGI ALTZUETA (1930-08-20)

1952ko ekainaren 21ean, S.Luis egunean, ezkondu ziren. Garai hartan ohi zen bezala, 6etarako mezatara pasiotarren komentura joan ziren, eta 12etan Gabiriako Parrokian ezkondu zituen D.Jose Lasak, ezkondu sakristian eta funtzioa elizan. Ezkondu baino egun batzuk lehenago, ekainaren 12an hain zuten, neska-lagunek despedidea egin zioten M.Isabeli, egun horretan bertan Gabiriako elizako saloia

inauguratu zuten eta Osinalderi omenaldia egin zion herriak, ondo gogoratzen denez. Ezkontza eguneko bazkaria, berriz, Izar aundiko mandioan egin zuten. Urdaiazpikoa, esparragoak, fritoak, oilo-zopa, arrai frijitua, arkumea eta postrean etxean egindako bizkotxoak izan zituzten. Izar aundiko amona hil berria zen eta arrazoi horrengatik ez zuten soinujolerik izan, baina bai bertsolariak, Uztapide eta Basarri, hauek estreinatu omen zuten Juan eta M.Isabelen ohe berria. Iruñera joan ziren lehenengo ezkon-bidaian, Juanen Anita arreba bisitatuz, Iruñeko komentu batean zen-eta hau. Juanek eta M.Isabelek "Barrankesa" hotelean hartu zuten ostatu. Iruñetik Zaragozara joan ziren "Laurak bat" hotelera, hortik Donostiara eta etxera bueltan, gari ebakitzera, horretarako garaia zen-eta.

*SAGASTI baserria***BITTOR SUKIA GOIKOETXEA (1924-07-25)****Mª DOLORES ARIZMENDI GARMENDIA (1929-03-21)**

1954ko azaroaren 27an ezkondu ziren Ordiziako Parrokian, goizeko 11etan. Ordiziako "Jose Castillo" jatetxean izan zuten bazkaria: entremesak, kontsomea, legatza, solomilloa, eta tarta. Ezkon-bidaian Gasteiza joan ziren lehenengo, ondoren Madrila eta gero Sevillara, hortik Madrildik bueltan Bartzelonara eta azkenik Donostiara.

*ETXEBERRI baserria***PAULO IRIZAR YURRITA (1925-08-06)****Mª ANGELES ARANBURU ALBISU (1927-11-14)**

1954ko azaroaren 27an ezkondu ziren Alegiko Madalena elizan, eguerdiko 12etan. Pauloren etxean, Etxeberrin, taberna zen orduan eta han bertan ospatu zuten ezkontza. Bazkarian entremesak, kontsomea, legatza, oilaskoa eta tarta elatuarekin izan zituzten. Madrilen izan ziren ezkon-bidaian.

*IZAR ERDI baserria***SEGUNDO ZUMALAKARREGI ALTZUETA (1929-03-24)****PAKITA GALDOS IDIAZABAL (1931-02-15)**

1955eko ekainaren 4an ezkondu zituen Migel Barandiaran Legazpiko apaizak Gabiriako elizan, Gabriel Galdos eta Margarita Zumalakarregi izan ziren aita-amabitxiak eta Pepe Arzelus organista eta Santi Gabiria argazkilaria. Izardi baserrian ospatu zuten eguna 100 lagun inguruk, etxeko atarian jarri zituzten mahaiak. Zainzuriak, entsaladilla errusoa, txorizo pamplona, fritoak (arkume-txuleta eta guzti), oilo-salda, txipirotiak, etxeko oilaskoa erreta eta postrean bizkotxo-tarta mokarekin apaindua, eta noski, kafea, ardoa, gaseosa eta koñaka... Segurako Katalina sukaldari famatuak prestatu zuen bazkaria eta mahai zerbitzen lau neska gazte aritu ziren: Edurne Murua, Margarita Zumalakarregi, Isabel Arrondo eta Ana Mª Galdos. Bi soinujolek alaitu zuten eguna: Pepe Arzelusek eta Tomas Azarolak. Zumarragan trena hartu eta Iruñera joan ziren ezkon-bidaian eta hurrengo egunean Bartzelonara, hamalau egun ederki pasa eta etxera bueltan.

ZANTEGI baserria

PATXI LASA ZUMALAKARREGI (1925-03-30)

MARIA IZAGIRRE TELLERIA (1930-08-18)

1956ko abenduaren 9an ezkondu ziren Urretxuko S.Martin parrokian, eguerdiko 12etan. Zantegi baserrian ospatu zuten ezkontza eta bazkaltzeko oilo salda, txipiroiak eta oilaskoa izan zituzten. Zaragozara eta ondoren Madrila joan ziren ezkon-bidaian.

GURE TXOKO MAITEA baserria

FELIX UNZURRUNZAGA SASIETA (1928-03-30)

PIA ALUSTIZA LEKUONA (1931-04-06)

1957ko ekainaren 30ean ezkondu ziren Gabiriako elizan, eguerdiko 12etan. Landetako etxeordekoan, lizar hostoz dotore-dotore apainduta, ospatu zuten eguna. Entremesak, arraina eta oilaskoa, postrean tarta, kafeak, kopak eta puruak izan zituzten.

Iruñera joan ziren lehenengo ezkon-bidaian, handik, berriz, Madrila, ondoren Santanderra eta etxeratu baino lehen Iruña San Ferminetara.

KORTZU AZPI baserria

J. MIGEL ANDOLA MURUA (1932-02-07)

ANA Mª URTEGA MUJIKI (1936-04-16)

1957ko urriaren 26an ezkondu ziren Arantzazun, eguerdiko 12etan. Oñatiko "Etxeberri" jatetxean ospatu zuten ezkontza, 80 lagun inguru bildu zirelarik.

Esparragoak, urdaiazpikoa, fritoak, kontsomea, legatz frejituak, solomilloa eta tarta izan zituzten bazkaltzeko. Gasteiza eta Madrila joan ziren ezkon-bidaian.

*ELIZALDE baserria***J.RAMON BIDEGAIN AIZPEURRUTIA (1931-01-20)****EUXEBIA ORMAZABAL LEKUONA (1937-03-06)**

1957ko urriaren 27an ezkondu ziren Lierniko ermitan, eguerdiko 12etan. Bazkaria Ormaiztegiko ostatuan "Paulo" jatetxean izan zuten. Jatetxe horretan astean ezin zutela eta, igandean ezkondu ziren. Jendea, normalean, garai horretan larunbatean edo ostegunean ezkontzen zen, eta inola ere ez Garizuman. Lierniko kaminoa garai hartan ari ziren egiten eta gonbidatuak nola edo hala joan ziren Barretzeko autobusean, Joxe Apaolaza txofer zutela, beraiek kotxe batean.

Zopa, legatz frijitua, oilaskoa erreta letxugarekin eta tarta izan zuten menua. Pepe Arzelus soinu jotzen zen eta iluntzean kalejira joz, Ormaiztegiko geltokira joan ziren gonbidatu guztiak lagun zituztela; trena hartu eta Iruñera joan ziren. Hortik Zaragozara eta ondoren Madrila. Hamar egun pasa ezkon- bidaian eta etxera.

*OÑATIBI HAUNDI baserria***NIKOLAS ALUSTIZA GABIRIA (1925-09-23)****Mª JESUS GARCIA LARREA (1930-12-17)**

1958ko uztailaren 5ean ezkondu ziren Zegamako San Martin Deunaren Parrokian, eguerdiko 12etan. Oñatibin jaiotako Aita Juan Mari Alustiza pasiotarrak ezkondu zituen. Olaberriko "Arrieta" jatetxean izan zen bazkaria, eta 112 bat lagunek ospatu zuten. Entremesak (esparragoak, urdaiazpikoa, txanpinoiak, almejak, frito bariatuak), salda, legatza labean edo frijitua, oilaskoa entsaladarekin eta tarta izan zituzten bazkaltzeko. Gasteizen, Madrilen eta Zaragoza inguruan ibili ziren ezkon-bidaian.

Euxebio Igartzabal
Arantxa Bidegain
M. Angeles Bidegain

URRUZUNOREKIN ITALIARA

Urruzuno literatur lehiaketa Euskal Herri mailan ospatzen da eta bertan 15 urtetik 18 urtera bitarteko euskal gazteek parte har dezakete. Lehiaketa honetan bi sari mota bereiz ditzakegu, lehena prosa mailakoa dugu eta bigarrenean poesia arloa saritzen da. Sari honek hogeigazte saritzen ditu urtero duela 21 urtetik eta horrela jarraituko duela dirudi.

Aurtengo urteko saria, 10 eguneko bidaia ahaztezina izan da Italiako iparraldera, baina baita bertan igarotzeko 300 euroko laguntza eta oroigarria ere. Hala ere oroigarri hoberena bertan eginiko lagunak izan dira. Italian batu ginen, bermeotar, urnietar, oiartzuar, lekeitiar, gasteiztar eta beste hainbat herritako gazteak, eta bertan 4 goierritar: zaldibiar bat, bi beasaindar eta ni neu. Bidai lagun paregabeak izan dira guztiak.

Lehen egunak Venezian eman genituen bertako kanalak bisitatu, gondolan ibilalditxo bat eman, grapa pixka bat "probatu", eta beste zenbait ekintza egiten. Venezia ezagutzen hasi orduko joan ginen hurrengo hirira, Padoba izeneko herri xumea. Hantxe igaro genituen hurrengo bi egunak. Ordurako lagunik onenak eginak genituen gehienok, gaueko ordu txikiak asko laguntzen baitziguten horretan. Hurrengo bi egunak igarotzera Bolzanora egin genuen jauzi. Hor gehienek alemanieraz hitz egiten dute baina badira italieraz jarduten direnak ere. Ez da oso toki turistikoa eta bertara hizkuntzaren berezitasunagatik egin genuen bisita. Bertako errealitate linguistikoak baduelako antzekotasunik gurearekin. Herri honetan, *Dolomiten* egunkaria ere bisitatu genuen eta harrera berezia egin ziguten. Berezitasun modura esan, *Dolomiten* egunkarian jakin genuen Josu Jon Imazen dimisioaren berri, dimititu eta bost minutura.

Gauean ia eguneroko ogi bihurtzen ari zitzaigun "parrandatxoa" egiten genuen grapa pixka batekin, baina hurrengo eguneko aurpegiak ez ziren oso gozoak izaten. Baina, beno, horretara ere ohitu ginen. Hurrengo bi egunak Turin-en igaro genituen. Hau aurrekoa baino hiri handiagoa denez, kotxe eta jende gehiago dabil bertan. Autoak aipatzen hasi eta zaila da bertako Porsche eta Ferrariak alde batera uztea. Baina ez zen bidaiako garrantzitsuena izan, ez eta gutxiago ere, bidaiaria honetan egin ditudan lagunak ez dira nolanhikoak izan eta seguru nago harremanetan jarraituko dugula.

Turineko bi egunak akitzean, Milan hiri handira egin genuen salto, ordurako espageties eta pizza jateaz nazkaturik, oroitzen naiz jateko entsalada pixka bat atera zigutela bazkalorduan. Ez dut letxugarik hain gustura inoiz jan! Milanen ere beste leku guztietan bezala bazen bisitatzeko eliza, katedral edo horrelakoren bat. Milanen hain justu, *Piazza Duomo* deiturikoan katedral ikusgarri bat ikusteko parada izan genuen, eta baita *Duomo* deiturikoa ere.

Azken eguna Milanen igaro ondoren, gure azkeneko hoteletik gauzak bildu eta etxerako bidea hartu genuen hegazkinez. Italiarako bidaiari paregabea iritzi genion guztiok, eta denok ekarri genuen oroigarriren bat edo beste. Grapa botillatxo bat, Limontxelo, familiakoentzat zerbait, niretzako beste lagun guztien laguntasuna. Etxera heldu nintzenean hasi nintzen beste idazlan bati hasiera ematen, hurrengo urtean berriro MAKILARIn idazteko lana eman ziezadaten.

JOSEBA ETA IBAN

Gaztetasunaren ilusioa eta distira dute Joseba Iztuetak eta Iban Maizek osatzen duten trikitilari-panderojole bikoteak. Musikarekiko duten grinari eta zaletasunari eutsi eta erronkak zehazten hasita daude dagoeneko aurten 17 eta 15 urte beteko dituzten gazteak : Euskal Herriko Trikitilarien Txapelketa ezagutzea gustatuko litzaieke. Asmo horren berri eta kontu gehiago ere aipatu dituzte bi gazteek. Hemendik, euren ibilbide luzean zorte ona izan dezatela opatzea geratzen da.

Zer dela eta aukeratu zenuten, zuk Joseba trikitixa eta zuk Iban panderoa?

Biak: Oraindik ere ez genekien zer aukeratu eta lehenengo bururatu zitzaidana horixe izan zen zazpi urte nituela. Orain eskertu egiten da garai hartan hura aukeratu izana. Bestela besteren bat izango zen baina honekin oso gustura gabiltza.

Zuk garbi zeneukan, Iban, panderoa jotzen ikasi nahi zenuela?

Bai, ikusita neukan eta asko gustatzen zitzaidan. Orokorrean perkusio guztia dut gustuko.

Nola suertatu zen bikote gisara lotzea, musika eskolan bertan?

Iban: Ez. Goierriko eskola txikien egunean trikitixa joko al genuen galdetu ziguten eta guk baietz erantzun genuen.

Joseba: Horixe izan zen biok elkarrekin jo genuen lehen eguna, ondoren beste afariren batean ere jo genuen eta poliki-poliki bikote bezala hastea suertatu zen.

Iban: Oso gogoan dugu egun hura.

Entsegu asko eginda joan al zineten?

Joseba: Joan eta jo egin genuen.

Musikari bikote gisara hasita, zein da zuen erronka une honetan?

Iban: Oraintxe, Euskal Herriko Txapelketan parte hartzeko asmoa daukagu.

Joseba: Irabazteko asmoarekin ez goaz, baina txapelketa bat zer den ezagutu nahi genuke, hurrengorako saiatzeko ere.

Badakizue noiz eta non izango den?

Iban: Urtean bi izaten dira, baina oraindik ez dakigu ziur.

Txapelketa horietan parte hartzeko baldintzarik egoten al da?

Joseba: Bai; 14-16 eta 16-18 urte bitarteko mailak ezberdintzen dira. Hasteko lau kanta jotzen

dira, zehaztutako lau estilotan. Lan hori amaitzean, epaimahaiak finalerako bikoteak aukeratzen ditu eta beste lau kanta ezberdin eskaintzen dituzte hautatuek. Denera 8 kanta izaten dira. Lau estilo dira eta estilo horien barruan nahi den kanta izaten da.

Iban: Epaileak zorrotzak izaten direla esaten dute, eta ezta kigu...

Txapelketetan, pieza batzutan abesten da, beste batzuetan ez...

Joseba: Honek ongi abesten du eta hori aprobetxatu beharko dugu puntuazioa igotzeko! (Kar, kar, kar)

Abestea Iban, panderoak eskatzen duelako, gustuko duzulako... nola daramazu?

Iban: Hasieran lotsatu egiten nintzen eta ez zitzaidan hainbeste gustatzen, baina behin afari giroan hasita... gustura egiten dut.

Eztarria zaintzeko trukoren bat ba al duzu dagoeneko?

Ez, trukorik ez daukat baina zaintzen hasi beharrean nago! Larri ibiltzen naiz batzuetan gauaren bukaerara iristeko!

“Lehen gurasoek jotzeko esaten ziguten; orain beste aldera da, jotzeko grina guk dugu.”

Ikasteko aukera izanez gero hartuko zenuke?

Beno, aukera izanez gero agian bai, baina momentuz moldatzen naiz.

Afari giroko saio batean jotzen dituzuen kantak beste talde batzuenak dira edo zeuenak sortzen ere hasita zaudete?

Joseba: Besteenak eta guk asmatutakoak ere baditugu.

Iban: Abesti pare bateko edo hiruko hitzak geuk asmatuak dira, bai. Bestela gustatzen zaizkigun kanten hitzak interneten bilatzen ditugu eta nola edo hala, eskuratzen ditugu.

Kantak jotzen ikasteko, partituratik edo belarriz, nola moldatzen zara, Joseba?

Aurrena belarriz jaso, gero partiturara pasa eta hortik ikasten dut bestela zuzenen buruz ikasten dut.

Guzti horrek zenbat ordu eskatzen dizkizu?

Iban: Festetan jotzekotan ginela eta hasi ginenean egunero elkartzen ginen eta bastante jotzen genuen.

Joseba: Nik orduan egunean ordu bete bat edo jotzen nuen, baina orain txapelketarako hiru edo lau ordu ere eskatzen ditu eta zerbait egitekotan topera hasi beharko dugu. Hori bakarkako lana eta horrezaz gain biok elkartzean ere egin beharko dugu.

Ikasleak, txistulariak, dantzariak, trikitilariak, kirolariak... zarete. Nondik ateratzen duzue hauek denak aurrera eramateko denbora?

Iban: Ahal den lekutik! Badaukagu astia. Nahi dugunean gehixeago eta besteetan gutxixeago egin behar, baina ateratzen dugu tartetxoren bat edo beste.

Joseba: Hori bai, trikitiak denbora asko eskatzen du eta askotan lagunen bat aspertzen bada ere aurrera egin behar da.

Iban: Orain gainera asti gehiago hartu beharko dugu txapelketa prestatzeko.

Abesti batzuen hitzak zeuek sortu dituzuela aipatu duzue. Nor izaten da hortaz arduratzen dena?

Iban: Bion artean. Hala ere laguntza pixka bat ere izaten dugu kuadrilakoen aldetik.

Joseba: Bertsolari batzuk baditugu kuadrilan eta horiek ere badute partea.

Kuadrilakoek emandako eran uzten duzue normalean edo azken ukituak ere ematen dizkiezue hitz horiei?

Iban: Emandakoa hartu eta gustura!

Beraiek eskaini izan dira edo zuek eskatu izan diezue laguntzeko?

Iban: Guk eskatuta. Letrak egiten lagunduko al ziguten galdetu eta baiezkoak jaso izan ditugu.

Joseba: Haiek ere gustura hartzen dute gure eskaera.

Doinua zeuek zehazten duzue?

Joseba: Bai, doinua geuk ematen diegu, bai.

Doinurik sortu duzue?

Joseba: Ez, oraindik hori nahiko urruti ikusten dugu. Hitzak sortzea baino doinua sortzea zailagoa da.

Zer duzue nahiago, ekitaldi batean jotzea edo afari giroan?

Biak: Afari giroa. Bertso afaria bada gainera, gustura.

Gabirian egin izan diren afari batzuetan jotzen jardunak zarete, herritik kanpora ibili zarete?

Iban: *ATERA!* txapelketa egin zenean jotzeko eskatu ziguten eta Seguran eta Ordizian jo genuen.

Joseba: Beste herri batzuetatik ere deitu izan digute kalejiran ibiltzeko, beste herri batzuetan santaeskean ibilia naiz ni eta aurten ere, jotzeko eskatu digute.

Iban: Herriren bateko festak izan direnean kalejiran jotzeko eskatu izan digute gehienbat.

Joseba: Musika eskolako irakasleren bati ezina tokatu eta hark eskatuta haren ordezkari gisa jotzea ere tokatu izan zaigu.

Iban: Gustura joaten gara eta ahal dugunean esandakoa betetzen saiatzen gara.

Egunen batean zeuen maketa esku artean izatearekin amestu al duzue?

Joseba: Amestu gauza asko baina, gero hortik zer lortzen den...

Iban: Taldea sortzea ere aztertzen aritu ginen, baina oraindik goiz da.

Joseba: Horretarako gainera gu bioz gain jende gehiago behar da eta urte asko ditugu aurretik.

Orain dela urte batzuk trikitiak "boom" handi bat izan zuela esaten da. Zuek nola ikusten duzue; moda hori jaitsi edo oraindik mantentzen da?

Joseba: Jaitsi ez. Jendeak gustura hartzen du parranda giroan trikitixa.

Iban: Jaitsi bazen ere berriro goraka doala dirudi.

Zuen ustez instrumentu batzuk parranda girorako egokiagoak al dira?

Joseba: Bai, trikitixa beste batzuk baino alaiagoa da, parrandarako egokiagoa.

“Euskal Herriko Txapelketan parte hartzeko asmoa daukagu”

Joseba, nola adieraziko zenuke trikitixak ematen dizuna?

Hitza ilusioa dela esango nuke. Askotan pentsatzen jartzen naiz eta etorkizun batean bizimodua hortik ateratzea suerta litekeela pentsatzearekin egunero etxera joan eta saiatu eta amesteko aukera eskaintzen dizu; horrek ilusioa egiten dit. Oso gustura jotzen dut, amesteko poz hori ere ematen dit.

Eta zuri Iban, zer eskaintzen dizu panderoak?

Iban: Afaritan jotzen hasten zarenean eta jendeak gustura hartzen duela ikustean zuk ere geroz eta gusturago jotzeko aukera ematen du. Beste baterako ere gogo gehiagorekin hartzera bultzatzen zaitu. Amak atzetik “jo zazu” esan beharrik gabe, gustura jotzen da. Lehen hala zen baina orain ez.

Joseba: Hori da aldatu dena; lehen gurasoak ziren jotzeko eta jotzeko esaten zigutenak baina orain beste aldera da, jotzeko grina guk geuk dugu. Orain beraiek dira isiltzeko eskatzen dutenak.

Elkarri begiratu eta begirada batekin elkar komunikatzea posible dela entzuten da sarritan. Zuen artean ere harreman hori ba al dago?

Bai.

Afari giroko saioetan, abestien zerrenda edo momentuan erabakitzen duzue?

Iban: Bai, momentuaren araberakoa izaten da.

Joseba: Jendeak gauza bat edo bestea eskatzen badigu, ematen saiatzen gara. Afaria lasaia den, kanturako joera dagoen... dena ikusi behar da.

Iban: Kantuak beti ere beste bizitasun bat ematen dio eta gustura entzuten du kantua.

Zeuei gehien gustatzen zaizkizuen piezak zer dira, jendea kantuan edo dantzan jartzekoak?

Iban: Dantzarakoak baino gehiago kanturakoak.

Zein da zuei gehien gustatzen zaizuen edo erreferentzizat duzuen musika taldea?

Joseba: Idoloak baino gehiago gustura entzuten duguna eta guretzat erreferentzia dena Trikizio da. Horkoa da gure irakaslea eta asko laguntzen digu.

Aholku asko jaso izan dituzue saio baten antolaketaren inguruan?

Iban: Ez. Afaritan aritzen gara, geure kasara.

Joseba: Gero txapelketari begira orduan beharko ditugu aholkuak!

Zuek non, zuen koadrila han izaten al da?

Joseba: Gehientsuenetan hala izaten da baina hortik kanpora ere irtetzen hasi beharko dugu!

Iban: Esperientzia pixkat hartzeko ere ez da gaizki etorriko, ez!

Inoiz amestu izan al duzue eskenatoki bereziren batekin?

Joseba: Imajinatu bai baina bitartean gauza errezagoekin jarraitu beharko dugu. Daukagunarekin gozatuz eta asko ikasiz.

Jendeari zer esan nahi diozue?

Joseba: Bateren batek gure beharra balu gustura joango garela.

Iban: Hotsa behintzat aterako dugula! (Kar, kar, kar)

MOTZEAN

Zein da bien artean irekiena?

Joseba: Iban. Juerga giroan aurreneko hitza botatzen duena Iban da.

Iban: Joseba ere ez da atzera geratzen den horietakoa, eh!

Lotsatiena orduan, Joseba?

Joseba: Nik uste afaritan antzerako ibiltzen garela, baina bestela neu naiz lotsatixeagoa.

Bihurriena?

Biak: Biok! (Kar, kar, kar)

Hiztunena?

Joseba: Iban!

Erronkak markatzen dituen?

Iban: Biok.

Joseba: Eskerrak horri, bakoitzak helburu ezberdinak planteatu izan ditugu baina batera joan izan gara horiek lortzerakoan. Inoiz ez dugu atzera egiten. Norabait joan eta eskenatokira igo eta jotzen hasi eta horrelakoak egiterakoan ez gara mozten garen horietakoak.

INTERNET, FRUTA ARBOLAK ETA KARE BIZIA

Azkenaldi honetan, lehengo ohituraren bati jarraituz edota landaregintzan diharduen adituren bati kasu eginez, baina kontua da gure herrian sagarrondo asko zuriz margotuta agertu direla, eta, jakina, ukaezina da bakoitzak bere usteen arabera nahi duena egiteko eskubide osoa duela beste inori kalterik egin ezean, eta zer esanik ez, gainera, pentsatzen baldin badu hori dela konponbiderik onena sagarrondoak ahalik eta ongien zaintzeko.

Kontua da, egoera hori dela eta, herrian asko direla galdezka hasi direnak ona ote den eta komeni ote den enborrak kare biziz margotzea edota zuritzea.

Galdera horri erantzun nahian edo, lehenik eta behin estetika kontua izango genuke, hau da, ea itxuraren aldetik egokia den Gabiriako sagarrondo enbor asko zuriz margotuta izatea, asfaltoa baino ikusi ez duen

bakarren batek pentsa baitezake Gabiriako sagarrondo enborrak zuriak direla. Bestalde hor dugu nahiko eztabaidatua izan den artista bat, Ibarrola jauna, hain zuzen ere, eta horrek margotutako basoak ere makina bat hauts harrotu zituen, arrazoiak ugari eta desberdinak izan badira ere.

Kontua da, neri ederki etorri zaidala jendearen kezka hau Internetek gaur egun duen garrantziaz jendea ohartarazteko eta sagarrondoak karez zuritzearena aitzakia bat besterik ez dela niretzat Interneten garrantziaz zertxobait azaltzeko.

Pentsatzen dut adin muga batetik beheragoko gehienok izango dugula honezkero herrian Internet eta horrelako zalantzaren bat sortzen zaigunean hauxe egin behar dugu: 1. Sartu Interneten. 2. Sartu GOOGLE-n eta idatzi horrelako zerbait: "Árboles frutales y cal viva" eta gai horren inguruan idatzita dagoen ia guztiaren berri izango dugu. Hortik aurrera, nahi duenak nahi duena egin dezala, batek aitonaren esana izango baitu gogoan, beste batek Oiartzungo jakintsu batek esan zuena eta besteak ez dakit nongo liburutan irakurri duena.

Beraz, sartu Interneten eta ea aurkitzen duzuen herritar askoren galderaren erantzuna.

■ Gabino Murua

ARMAIRUTIK ATERA GINENEKOA

Zeri buruz hitz egin behar ote du honek? Batek baino gehiagok egingo zuen galdera hori ziur asko, izenburua irakurri duenean. Bertsolaritzari buruz jardun nahi nuke. Lotsaren armairutik jende aurrera bertsotan irten ginenekoaz alegia.

Gorka, Endika, Mikel eta Jokin, Segurako Elorri Elkartean

Zuetako askok ez duzue jakingo, baina iazko uztailean Goierriko herri arteko txapelketa jokatu zen, Atera. Taldekako txapelketa izan zen, eta lau bertsolari izan ginen gure herria ordezkatzeko. Bueno, ez dakit gure burua bertsolari bezala definitu dezakedan, are gehiago Lazkao Txikik, bere bertsolari izaera dudan jartzen zuela jakinda. Beraz, lau gaztek parte hartu genuela esango dut. Txapelketa honetan, jende aurrean bertsotan ibiltzen direnek ezin zuten parte hartu, hau da, Iker Zubeldia eta Aitor Sarriegi bezalako bertsolariek debekatua zuten parte hartzea. Beraz, guretzako aukera bikaina izan zitekeen.

Hasieran mila duda izan genituen, ez genuen geure burua jende aurrean kantatzeko moduan ikusten. Baina pixkanaka-pixkanaka gero eta garbiago ikusi genuen posible genuela parte hartzea. Ordura arte, tabernak eta txosnak soilik izan ziren gure "bertso plazak", nahiz eta Endika eta biok eskolarteko txapelketaren batean parte hartuak ginen. Beraz, geure buruak konbentzitu ondoren, buru-belarri entrenatzeari ekin genion. Parrandetako entrenamenduak gero eta ohikoagoak izateaz gain, astearte arratsaldero elkartzen hasi ginen Osinalde elkartean. Afari-merienda on baten ondoren, elkami gaiak jarri eta bertsotan aritzen ginen.

Baina ez ginen bakarrak, gainerako taldeak ere antzera zebiltzala bagenekien. Beste zazpi talde zeuden guztira: Ataun, Zegama, Segura, Idiazabal, Legorreta, Beasain eta Ordizia.

Konturatzeko iritsi zen gure ordua. Seguran izango zen eta Segurako hirukotearen aurka. Bagenekien talde gogorra zela, beraietako bat bertsotan serio xamar ibilitakoa, eta beste biak ere herrenak ez. Hala ere, guzti hori berdin zitzaigun, nahi genuen bakarra itxura ona eman, isilik ez gelditu eta azkar bukatzea zen.

Laurok kotxean sartu eta han abiatu ginen, atzetik Gabiriako ejertzito osoa genuela. Lehenengo geldialdia Mutiloan egin genuen, festak, sagardo dastaketa... Sagardoari trago batzuk egin eta Segurara, puff! Haurdurasuna! Giro beroan egin genuen afaria, eta baita ondorengo saioa ere. Eta nik zer esango dizuet ba? Bertsolariak gu izateko, kriston saioa izan zela. Gu behintzat emozioz zuten irten ginen, ez ginen isilik gelditu, bertso onak ere bota genituen, jendeak ondo pasa zuen eta emozioa izan zen nagusi. Hala ere, segurarrak irabazte, ondoren final erdian eta finalean egingo zuten bezalaxe. Hori zen gutxienezkoa.

Txapelketa bukatu zen, aurreko urduritasunak eta ondorengo emozioak. Baina gure bertsotarako gogoak aurrera dirau. Oraindik astero elkartzen gara elkartean, orain ostiraletan. Inguruko batzuk ere konturatu dira, guk bertsotan egin badezakegu beraiek ere egin dezaketela. Orain helburua ez da txapelketarako entrenatzea, bertsoaren aitzakian ondo pasatzea baizik. Badakigu Gabirian bertso zaletasuna bizi-bizirik dagoela.

Ez zaitetz lotsatu eta etorri zaitetz zu ere. Atera armairutik!

ERLEEN IHESA

Honezkero denok entzungo zenuten erleak desagertzen ari direla eta desagertzen ari dira inolako arrastorik utzi gabe. Badira ia bi urte mundu zabaleko adituak honetaz konturatzen hasi zirela, harrigarria bada ere, erleak desagertze hori ez baita gure herrira edota Europara soilik mugatzen, baizik eta mundu zabalera, eta azken urte hauetan bereziki Estatu Batuetara.

Aspaldiko esaera zaharra da erletan eta behorretan ez dela diru guztia inbertitu behar. Horrek esan nahi du erleak betidanik izan direla ahul xamarrek eta guk ezitia kenduz gero ez dela harritzekoa horiek ahuldu eta hiltzea zenbat gaixotasunen ondorioz. Gaixotasun horietako nabarmenena guk "barroa" izenez ezagutzen duguna da.

Barroa akaro txiki bat da eta erleen bizkar gainean pausatu eta hegoak jaten dizkie eta hegorik gabe ezin dutenez hegan egin, ba, hantxe bertan akabatzen dira.

Baina orain ikusten ari garena ez da hori, orain, nahiz eta erlauntza bat oso gogor egon, egun batetik bestera konturatzen gara zerbait arraroa gertatzen dela, erleontziaren ondoren ez dela erlerik ikusten, tapa ireki eta, harrigarria, bakar bat ere ez. Eta horixe da harrigarria, zeren akabatu izan balira, hantxe egongo ziren ontzi barruan, baina ez, ihes egin dute. Eta nonbait irakurri dut inoiz ikusi dituztela gauez milaka erle ihes egiten.

Beraz, galdera ximplea da oso: zergatik alde egiten dute?, eta nora doaz edota non geratzen dira?

Badugu kezkatzeko nahiko arrazoi. Jende askorentzat edota gehienentzat erleak intsektu "nazkagarri eta arriskutsu" batzuk baino ez badira ere, eta nahiz eta asko eta asko poztu erleak akabatzen ari direlako, naturak behar-beharrezko ditu landareen polinizaziorako eta erlerik gabe hainbat eta hainbat landare espezie ez lirateke existituko eta zenbait adituk dioenez gizakiak berak ere nahiko arazo izango lituzke bizi-irauteko. Beraz, ez da txantxetako kontua gertatzen ari zaiguna.

Gertatzen ari dena ikusiz, egin beharko genukeen galdera nagusia hauxe da: zergatik ari dira desagertzen?

Adituak ahalegindu dira azterketa sakonak egiten desagertze horren arrazoiak zein diren aztertu eta erabakiak hartzeko.

Lehenik eta behin intsektizidak aztertu zituzten, batez ere, Alemanian ekoizten ziren hainbat produktu, erleentzat oso kaltegarriak zirenak, eta azterketa horien ondoren debekatu egin zituzten. Egia da Gabirian asko direla baratza eta fruta-arbolak dituztenak, baina gutxi erleak dituztenak, eta ondorioz erleak ditugunok landareak tratatzeko produktuak erabiltzen ditugunean arreta handiz begiratzen diegu erleentzat kaltegarriak ote diren.

Ondoren, pentsatu izan da genetikoki eraldatutako loreen hautsak eragin dezakeela erleen desagertzen hori, egia baita gero eta landare gehiago saltzen dela, bereziki Espainian, genetikoki tratatuta daudenak. Baina ez dirudi landare transgenikoak izan direnik desagertzearen arrazoi nagusia.

Beste arrazoi bat uhin elektromagnetikoen eragina izan liteke. Egunetik egunera ikusten dugu gure etxe, kale eta mendiak antenaz betetzen ari garela; izan ere, telebista kate guztiak ikus nahi ditugu ahalik eta ongien, poltsikoko telefonoa ia denok dugu eta kalean nahiz mendian ahalik eta kobertura onena izan dezaten nahi dugu eta horretarako, jakina, behar-beharrezkoak dira antenak. Eta zer gertatzen da, ba, antena horiekin?, ba, erleen orientazio gaitasuna eragotzi egiten dutela eta hainbat zientifikok aztertu dute sakonki arazo hau eta ez dago zalantzarik hainbeste antena jartzeak ez diela inolako mesederik egiten.

Azkenik, orain dela gutxi Israelen aurkitu duten birus bat izan liteke erleak hiltzearen edo desagertzearen beste arrazoi bat. Badirudi gaur egun ia Europako eta Amerikako erleontzi askotan dagoela birus hori, izan ere, mundu zabaleko erlezain askok Israelgo erreginak erosi baitituzte.

Arrazoi nagusia zein izan litekeen ez badakigu ere, gauza ziurra da goian aipatutako arrazoi horiek guztiak zerikusia izan dezaketela eta badutela erleak desagertze horretan, eta erleek adierazten digutela ongien nola dagoen gure ingurumena eta neurri gogorrek laster hartzen ez badira, gizakiongan ere eragin handia izango duela.

■ Gabino Murua

BEKO ETXE BASERRIA: barazkiak eta fruituak

Miguelek betidanik ezagutu izan du baserrian sortutako barazki eta fruituak plazara eramateko joera Beko-Etxen. Garai hartan, bere amona lehenik, eta ama ondoren, izaten ziren sagar, untxi, arrautza eta garaian garaiko barazkiak astasasketan kargatu, eta Ordiziako eta Legazpiko azoketara haiek saltzera hurbiltzen zirenak. Sagar urtean, berriz, 2 astorekin joaten ziren Oñatiko azokara.

1977. urtean, Miguelekin ezkondu eta Beko-Etxen bizitzen jarri zenean, hasi zen Anttoni azoka mundu honetan murgiltzen.

Lehen urteetan, aurretik zegoen ohiturari jarraitu bazion ere, berehala konturatu zen azokara eramaten zituen produktuak saltzekotan, bezeroek eskatzen zuten moduan barazki mota gehiago eskaintzea beharrezkoa zela.

Barazki eskaintza ugaritu nahian eta hainbat barazkiren eskaintza urte guztian edukitze aldera, lehen negutegia jarri zuten 1988. urtean. Honekin batera, garaian garaiko barazkiak ekoiztu eta saltzetik (aza, porru, letxu eta tomateak ziren ohikoenak), mota askotako barazkiak ekoiztera pasa ziren. Lehen negutegiak izandako erantzun ona ikusirik, 1991n jarri zuten bigarrena martxan.

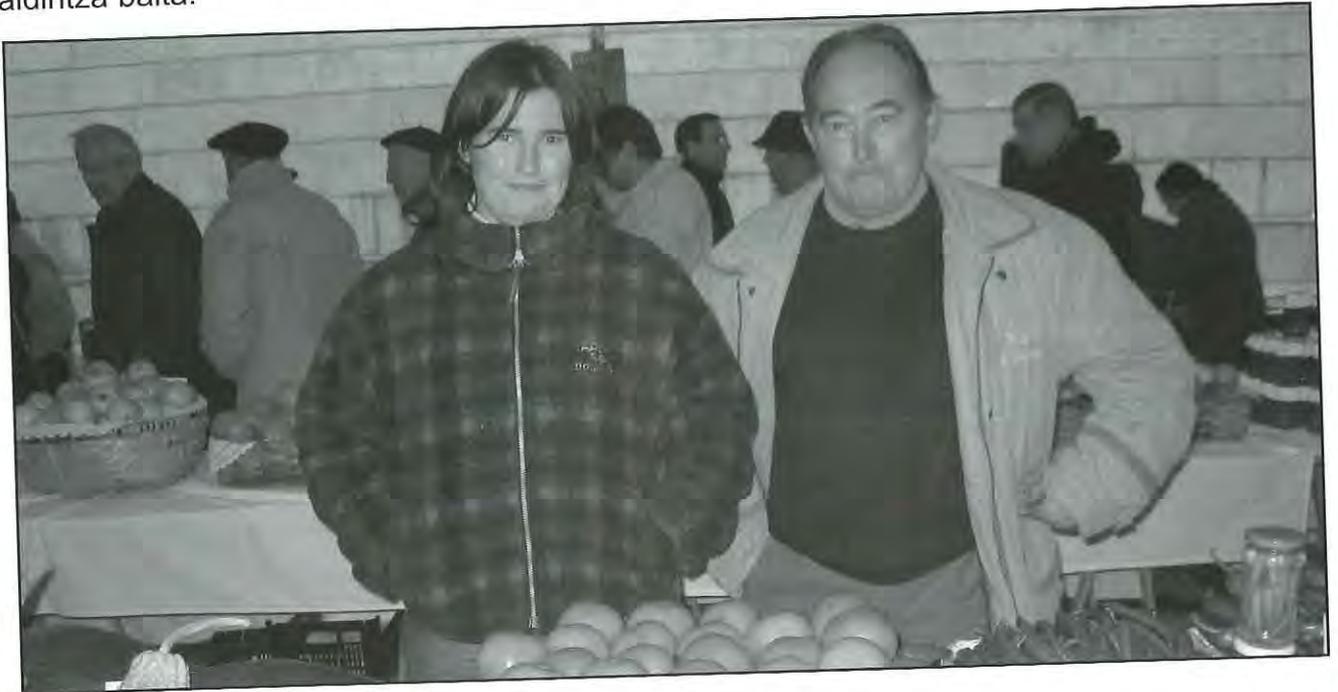
Ekoizpena haztearekin batera, Ordiziako eta Legazpiko azoketara joateaz gain, bere produktuak Zumarragako azokara eramaten hasi zen Anttoni, baita Aretxabaletara ere, uda

garaietan. Hau urrunago badu ere, azokan egoten den baserritar bakarra bera izaten dela jakinik, oso salmenta onak lortzen ditu bertan.

Urteak pasa ahala, hainbat azoka berezitan ere ezaguna egin da Anttoniren postua dagoeneko. Duela 15 bat urte hasi zen Santa Lutzi egunean Zumarragan postua jartzen, ondoren Altsasu eta Donostiako Santo Tomasetako postuak iritsi ziren duela 11 bat urte, eta Ordizia, Elgoibar, Eibar eta Debako azoketakoak geroago, duela 8 bat urte. Egun hauetan, sendi guztiaren lana beharrezkoa izaten da dena antolatu ahal izateko.

Duela 20 urtetik hona salmentak asko hazi direla dio Anttonik. Jendeak salmentak beherantz doazela badio ere, bera ez da iritzi berekoa. Postu bakoitzean geroz eta produktu mota gehiago eskaintzen dira, eta mota bakoitzetik ekoizten den kopurua ere geroz eta handiagoa da. Gaur egun, postu batean barazki mota asko edukitzea garrantzitsua da, bezeroek barazki mota ezberdinak erosteko ohitura baitute.

Azoketara hurbiltzen den eroslea oso erosle berezia dela kontuan izan behar da. Erosleak ezagutzen du hemengo produktua, eta erosten duten barazkia kalitatekoa izatea nahi du. Eskaera honi erantzuna ematen saiatzen da Anttoni, azoketan bizirauteko ezinbesteko baldintza baita.

Anttonik erosle mota ezberdina topatzen du herri bakoitzeko azoketan. Ordiziako eroslea batez ere adinekora den bitartean, Legazpi eta Zumarragan jende gaztea hurbiltzen zaio batez ere.

Momentuz, negutegi eta baratzako lanetan gustura dabil Anttoni, astean hirutan bere produktuak saltzean bezeroekin izaten duen hartu-eman zuzena pozgarria baita beretzat. Harreman horrek, bezeroen nahiak zuzenean ezagutzea ahalbidetzen dio, eta horri esker, bere eskaintza bezeroen nahietara egokitzeko aukera izaten du. Hala ere, badaki egun azoketan dabilen baserritar gazteenetarikoa bera dela.

■ Agirre Murgiondo sendia

SU-GAROA 1900-2007, garai baten lekukoa

lazko urriaren 27an desegin zen Su-Garoa izeneko elkarte edo ermandadea. Izenak erakusten duenez, elkarte horren helburua baserri batek su hartuz gero bertako bizilagunei laguntza ematea zen, gari eta arto kopuru jakin batzuk emanez kaltetuei. Ez zen izan horrelako elkarte bakarra Gabirian; batez ere maizterrak biltzea zen haren berezitasuna, baserriaren jabeek (bertan bizi zirenek edo kanpokoek) beren elkarte baitezuten (aspaldi idatzi zuen horren inguruan Diario Vascon Andoni anaiak). Su-Garorekin lehen izen ofiziala "Hermandad de socorros mutuos para casos de incendios de las caserías que habitan, con trigo y maiz" zen, eta besteena (jabeena), "Sociedad de Seguros contra incendios de caserías de Gabiria". Bekoetxeko Migel Agirrek gorde du urteetan akta-liburua, eta horri esker dugu elkartearen ibilbidearen nondik norakoa. Agirreren familiaren esku egon zen 1935etik aurrera ermandadearen zuzendaritza.

1900. urteko urtarrilaren 2an sortu zen ermandadea, udaletxean Juan Bautista Maiz alkatearen zuzendaritzapean egindako bileran. Sorrera ez zen kasualitatea izan, garai berean Gipuzkoa osoan horrelako erakunde asko agertu baitziren Aldundiak eta Eliza Katolikoak bultzatuta, nekazarien ongizatea hobetzeko. Aseguruaz gain, ongari eta lanerako tresna ugari erosi zituzten Gipuzkoako baserriarrek elkarte horiei esker. Alkartasuna deitzen ziren sindikatu horietako gehienak, eta indar handia izan zuten 1936ra arte. Arrondo etxearen ondoko Sindikatu etxeak elkarte horri zor dio izena.

Errepublikako urteetan, abertzaletasunarekin harreman handia izan zuen beste sindikatu bat sortu zen, Euzko Nekazari Bazkuna. Erakunde horren asmoa, aurreko lanez gain, baserriak erosi ahal izateko erraztasunak ematea zen. Gerraostean, agintarien kontrol zorrotza izan zuten nekazari-sindikatuak, eta, gainera, indarra galduz joan ziren; izan ere, garapen ekonomikoak kalera edota fabrikara bultzatu zituen baserriar asko edota beren kabuz baserria eraldatzeko ahalmena eman zien hobetze ekonomikoak.

Esan bezala, Su-Garoa 1900. urtean sortu zen. Meliton Larrea udaleko idazkariak idatzitako araudiaren arabera, udalaren babesean arituko zen elkarte, eta bazkideetako baten baserrian sutea gertatuz gero, beste bazkideek laguntza emango zioten, hainbat baldintza betez gero. Lehenik eta behin, sutea ez zela apropos piztu ziurtatu behar zen, eta, horretarako, batzorde bat izendatuko zen. Batzordearen txostenaren ondoren, kide bakoitzak hiru gari lakari eta lau artoarenak, edo horien ordaina dirutan eman behar zion kaltetutako baserriko maizterrari. Lakari bakoitzak bost bat litro hartzen zituen (duela gutxira arte asko erabilitako neurria izan da baserriarren artean). Araudiak 14 artikulua zituen eta zehaztasun osoz azaltzen ziren egin beharreko tramiteak. Esate baterako, zein ziren elkartetik ateratzeko eta elkartean sartzeko eguna eta ordua, (abenduarien 31ko gaueko hamabiak), bai eta eskaria berrogeita zortzi ordu

lehenago alkateari jakinarazi beharra ere. Maizterren elkarte zenez, horietako batek baserria utziz gero, bere borondatez edo nagusiak kanporatuta, "sea cualquiera el motivo que haya", elkarrekin utzi behar zuen kideak. Sutea nahita gertatuz gero, edota axolagabekeriaren ondorioz piztuz gero, elkartetik kanpora botako zuten bazkidea. Gauza bera gertatuko zen elkarteko kidea izateko konfiantzarik erakusten ez zuten pertsonekin, "que no inspire confianza, que no entregue puntualmente el trigo y el maiz cuando se le ordene ó que no es digno que pertenezca a la Hermandad". Laguntza jasotako bazkideek ezin zuten ermandadea utzi, "sino por causas muy graves que deberá probar a la misma satisfactoriamente". Batzarraren bukaeran, kide bakoitzak 10 zentimo ordaindu zituen akta-liburua eta udaleko idazkariaren lana ordaintzeko. 88 bazkide bildu ziren lau zozkeratan banatuta: 20 Ugaranan, 19 Aztirian, 20 Madariagan eta 29 Orbeldin. Ugaranako ordezkaria Landetako Ramon Zubizarreta izan zen, Aztiriakoa Otegiko Jose Maria Otegi, Madariagakoa Noare Zaharreko Jose Luis Iparragirre eta Orbeldikoa Etxaburuko Angel Oyarbide. Urtero aldatzen ziren komisionatu horiek.

1906ra arte ez zen bilera gehiago egin. Urte horretako urtarrilaren 28an bildu ziren ordezkariak, elkarrekin utzi behar zuten kideak eta bertara sartu behar zirenak zehazteko. Izan ere, orain ez bezala, arrunta zen maizterren artean etxe bat utzi eta beste batera joatea, maizter moduan edo jabe eginda. Gurera ere heldu zen industrializazioaren eragina, eta hainbat lagunek Gabiria utzi eta beste herri batzuetara jo zuten lan bila. Urte horretan bertan, 1906an, jarri zen martxan ermandadea Lizarazu baserria erre zelako azaroaren bian, baina arazoak ere agertu ziren. Izan ere, Lizarazuko jabea urtarrilaren 28an sartu zen ermandadean, eta, araudiaren arabera, ez zuen eskubiderik laguntza jasotzeko (abenduarien 31rako eman behar baitzen izena). Kontua ez zen hurrengo urtera arte argitu, eta nahiz eta laguntza jasotzeko eskubidea zuela esan abokatu batek, Lizarazukoak eskaririk egin ez zuenez, ez ordaintzea erabaki zen. Dena den, gauzak ez zeuden oso garbi, beste hainbat erabaki hartu beharra ere izan baitzuten. Esate baterako, zozkera bakoitzeko komisionatua eta bere ordezkoa urteroko bilerara joatera behartu zituzten: parrokiako erlojuak arratsaldeko hiru eta erdiak jo ondoren, udaletxeko saloian ez zeudenek pezeta bat eta hogeita bost zentimoko isuna ordaindu beharko zuten. 1908tik aurrera, elkarrekin bere presidentea izan zuen, "sin intervención de ninguna persona que no pertenezca a ella". Hurrengo urteetan ez zen arazo nabarmenik egon: karguak aldatu, bazkide batzuk sartu, beste batzuk irten; hori da, behintzat, akta-liburuetan agertzen dena. 1913. urtean, aldiz, eztabaida txiki bat gertatu zen Erbeta baserriko maizterrekin: Ormaiztegi joan zen bizitzera, baina, hala ere, ermandadearen barruan jarraitu nahi izan zuen. Zuzendaritzak ez zuen onartu, baserrian era iraunkorrean bizi behar baitzen elkartekide izateko. 1916an erabaki zen sutea gertatuz gero, bazkide bakoitzak, gariak eta artoak gain, lau pezeta ordainduko zituela, altzariak eta lanabesak eskuratu ahal izateko. Dena den, pixkanaka beheranzko joera hartu zuen bazkide kopuruak: hasierako 88 bazkideak 69 ziren 1921. urtean, 1930. urtean 56 eta beste hainbeste 1935ean. Ziur aski, elkarrekin utzi zuten batzuk baserrien jabe bihurtuko ziren denbora tarte horretan. Urtean diru kopuru bat ordaintzen hasi ziren bazkideak, laguntza indartu ahal izateko. Ignacio Izagirreren ardurapean gelditu zen dirua gordetzea eta urtean % 3ko interesa gehitu behar zuen jasotako kopuruari. Aldaketa horrek bestelako aldaketak ekarri zituen; hala, bazkide maizterra kanporatuz gero eta Gabiriatik alde eginez gero, itzuli egingo zitzaien jarritako dirua. Bere kabuz alde eginez gero, ordea, ez zitzaien dirurik bueltatuko.

Bazkide berriek beste kideek aurretik jarritako diru kopuru bera jarri beharko zuten, eta etxea aztertuko zuten bi lagunek, baldintza egokietan zegoela baieztatzeko. Garbi ikusten da hor elkartearen babesteko ahalegina. 1931n, libreta bat ireki zen Gipuzkoako Aurrezki Kutxan, ermandadearen ondasunak bertan sartzeko.

1936an gerra hasteaz gain, Agerre-berri baserria erre zen. Bertako bi maizterrei eman beharreko laguntzak finkatu eta artoa berehala biltzea erabaki zuen elkarteak, eta garia hurrengo urteko irailean jasotzeko agindu zuen. Maizter bakoitzak 1.000 pezeta jaso zituen altzariak berritzeko, 288,75 jasotako artoaren truke eta beste 215,25 gariaren truke. Garai berean, hainbat bazkidek baja eman zuten etxez aldatu zirelako, herritik alde egin zutelako edo ezin zutelako kuota ordaindu. 1939an, "III año triunfal", 57 ziren bazkideak, eta 1944an 52 baino ez ziren. 1939an, Alegiako Etxeberri baserria erre zen eta ordaindu beharreko mila pezetak bildu ahal izateko, bazkide bakoitzak 12 pezeta ordaindu behar izan zituen. Gauzak lasaitu egin ziren hurrengo urteetan, eta berriro ere bete zen elkartearen kutxa. Baina ordezkariak ez zuten bileretara joateko ardura handirik hartzen, eta sarri irakur daiteke isunak jarri zirela arrazoi hori zela medio. Presidenteak eta idazkariak, bakoitzak 75 pezeta kobratuko zituzten egin beharreko lanen truke, eta kaltetuei eman beharreko laguntza 6.000 pezetara igo zen. Urteko kuota 15 pezetara igo zen 1944an.

1948an aldaketa garrantzitsu bat egin zen: sailkatu egin ziren baserriak, jaso beharreko laguntzaren eta ordaindu beharreko kuotaren arabera. Horrela, hiru talde finkatu ziren. Lehen taldekoek urtean 35 pezeta ordainduko zituzten eta errez gero 14.000 pezetako laguntza izango zuten. Bigarrenekoek 25 pezeta ordaindu eta 10.000 jaso eta hirugarrenekoek 15 ordaindu eta 6.000 pezeta jaso, errez gero. 14 lagunek hartu zuten lehen kategorian, 12k bigarrena eta 23k hirugarrena. Bazkideen kopuruak jaisten jarraitu zuen, garai horretan askok erabaki zutelako herritik alde egitea eta, beharbada, horregatik, 1950. urtean beste aldaketa bat egin zen. Bazkide batek bere borondatez utziz gero herria, eskubidea izango zuen jarritako diruaren erdia jasotzeko; lehenago, aldiz, dena galtzen zuen.

Inolako arazorik gabe hainbat urte igaro ondoren, 1962an Baztarrিকা baserria erre zen, baina arazorik gabe ordaindu zitzaion Ignacio Jauregiri adostutako laguntza. Dena den, urte horretan bertan, laguntzen kopuruak eta kuotak handitzea erabaki zen, garaiko inflazioak zaharkiturik utzi baitzituen 1948an ezarritako diruak. Horrela, 1969an, Alegiako Agerre-Berri baserria berriz erre zenean, 40.000 pezetako laguntza jaso zuen bertako maizter bakarrak. 1974an egin zuen ermandadeak akta-liburuan agertzen den azkeneko batzarra, baina agirian ez da agertzen elkartearen amaiera iradoki dezakeen inolako daturik. Urteek aurrera egin ahala, bestelako aseguruaren garapenak tokirik gabe utzi zuen horrelako elkartearen zeregina. Aseguruak eskaintzen zuten dirutzak bazkide gehienak enpresa berrietara zuzendu zituen. Laurogeiko hamarkadan, bestetik, indar asko galdu zuten ordura arteko gure inguruko elkarlan ereduak. Auzolanaren ahultzea (kanposantuaren azkenaurreko berritzea horrela egin zen) dugu horren adibide. Enpresa munduan kooperatibak zabaldu arren nekazarien artean su-garoak erakusten digu elkar-laguntzarako ereduak ahuldu egin direla. Horrela onartu zuten geratzen ziren 25 bazkideek, 2007ko urrian elkartearen desagetea erabaki zutenean.

■ Mikel Aizpuru

UDALEKO BERRIAK

ERROLDIA

Biztanleriak gora egin du azken urtean. 2007. urte hasieran 435 biztanle bazituen gure herriak, 2008. urtearen hasieran 450 ditu. Hazkundera %3,44koa izan da.

450 biztanleetatik, 251 gizonezkoak dira, eta beste 199 emakumezkoak. Biztanleria aldaketa ondorengo era honetara eman da:

A) ALTAK:

· Jaiotzak: 1

- Iraitz Izuzkiza Clavo

- Kanpotik etorriak 50 lagun izan dira, hauetatik 31 atzerritarrak edo beste nazionalitate bat dutenak dira. Kontutan izan behar da, pertsona hauetako asko, sarritan denboraldi baterako soilik etortzen direla, lan kontuak direla medio. Denbora bat pasa ondoren, beraien herrialdera itzultzen dira, edota bestela, beste leku batera joaten dira bizi izatera.

B) BAJAK:

· Jaiotzeak berarekin dakar heriotza, eta zoritxarrez ere iaz heriok egin zuen gure herrira bisita. Gure ondotik eraman dituen herritarrak ondorengoak izan dira:

- Juana Urbiztondo Uria.

- Mikaela Soraluze Lizarazu.

- Nikolas Etxeberria Amiano.

- Julian Ariztimuño Agirre.

· Guztira heriotzak: 4

Herritik kanpora bizitzera joan direnen kopurua: 33. Lehen aipatu bezala, herrian erroldatzen diren atzerritar asko, denboraldi baterako soilik egoten dira. Horren adibide garbia da 33 lagun hauetatik 21 atzerritarrak zirela. Momentu honetan, 450 biztanleetatik 25 dira atzerritarrak. Honek esan nahi du batzuk 2007. urtean erroldatu, eta urtea bukatzerako alde egin dutela.

Kasuan kasu, ondorengo ere gertatu ohi da, pertsona batek inolako bajarik eman gabe udaletxean, beste herri batetara joan eta bertan erroldatzea. Aurtengo urtean, horrelako kasu bat ere gertatu da.

PLAZA INGURUKO ARBOLEN PODAKETA

Urteroko ohiturari jarraiki, udaleko kide eta bolondres batzuen artean plaza inguruko zuhaitzen adarrak moztu dira.

Lerro hauek aprobetxatu nahiko genituzke lagundu ziguten bolondres gazte, eta oraindik gazteagoei gure eskerrik beroenak emateko.

ABARKALEKUA

Abarkalekuari, oraingoan, beste erabilpen batzuk ere eman zaizkio. Bertan, katekesis klaseak ematen dira, guraso batzuen gidaritzapean, eta astelehen eta asteazkenetan eskola haurrentzako "esku lanak", marrazketa eta beste zenbait ekintza burutzen dituzte Nekane Peraltorekin.

Nork jakin, agian bertatik oso ezaguna egingo den artista bat aterako zaigu.

UDAL ZERGAK

Urteroko legez, aurtengo udal zergei begiratu bat emango diegu. Jakina den bezala, urtero zergak igo egiten dira, eta aurtengoa ere ez da horretan ezberdina izango.

2008. urteari dagokion zerga igoera, zaborraren kasuan %15ekoa izango da. Trakzio mekanikoko ibilgailuei dagokienez, berriz, %5eko igoera jasango dute.

ZABORRAK

Gipuzkoan egingo den zabor ERRAUSGAILUA egiteko dirua bildu beharra dagoenez, Gipuzkoako zabor mankomunitate ezberdinei diru kantitate bat jartzea tokatzen zaie, errausgailu hau finantziatu edo ordaindu ahal izateko.

Sasieta Mankomunitateak tokatzen zaion diru kantitatea ordaindu ahal izateko, bere zergak, hurrengo 3 urteetan %10 inguruko igoera izango dute urtero. %10 horri, udalak egin duen %5eko igoera aplikatuko zaio, eta beraz, zaborrari dagokion zergak %15eko igoera jasango du.

Aipatu, zabor bilketa zerbitzua defizitarioa dela, izan ere zergadun bakoitzeko udalak ordaindu behar duen diru kopurua 119,80€da.

Ekitaldia	GASTUAK	SARRERAK	DIFERENTZIA	DEFIZITA %
2001	13.902,20	3.561,68	10.340,52	74,38
2002	14.444,40	3.739,84	10.704,56	74,11
2003	15.867,12	3.807,00	12.060,12	76,01
2004	15.867,12	4.046,75	11.820,37	74,50
2005	17.605,56	4.473,11	13.132,45	74,59
2006	18.578,40	4.861,64	13.716,76	73,83
2007	19.693,20	5.496,77	14.196,43	72,08
2008	21.445,85	6.321,28	15.124,57	70,52

Aurten GABIRIAN indarrean edukiko ditugun zergak ondorengoak izango dira:

Etxebizitzak: 40,59 Euro urteko.
Industriak: 50,64 Euro urteko.

Udaletik orotarazi nahi dizuegu birziklatzea beharrezkoa dela, zaborra bereiztea bakoitza bere edukiontzira botaz.

GABIRIAKO ETXEBIZITZA BERRIAK

Ohartuko zineten bezala, kasko ingurua aldaketa ugari jasaten ari da. Lehen herritarre osaturiko taldeak baziren lursailak erosi eta etxeak egiten zituztenak, gaur egun aldi promotorak dira lursail urbanizagarriak erosi eta etxeak eraikitzen dituztenak. Hauen adibidea ondorengoak ditugu:

- Frontoi azpian eraiki dituzten bifamiliarrak diren 7 etx inguruko herrietako jendeak erosi dituztelarik.

- Eliz azpi inguruan ere hasiak dira lanean, 11 bizileku sortuko dira 3 eraikinetan banatuak. Hauetako 2, hiruna bizitzatakoak izango dira, "adosatu" deituak, besteak 5 bizitza izango dituzten solairutan bananduak.

Adosatu bateko 3 bizitzen prezioak udaletxea eta promotoraren artean adostuak dira. Bizitza hauek, baldintz jakin batzuk betetzen dituzten herritarren artean zozketatu dira. Hauetatik, 2 jadanik banatu dira, eta 1 geratzen da.

Kalebarren inguruan ere bada mugimendua, etxe zaharra berritu eta bere aurrean bifamiliar bat eraikitzeko asmoa dago.

Kaskotik kanpo ere izan du eragina; Alegi auzoan 3 bifamiliar eraiki baitira.

Promotorak alde batera utziz; garai batean bezala herritar talde bat elkartu da hile azpiko lur saila erosiz. Bertan 6 bizileku sortuko dituzte 3 eraikinetan bananduak.

TRAKZIO MEKANIKOKO IBILGAILUAK

Aurreko urteko moduan, 2007an ere, Trakzio Mekanikozko Ibilgailuen Gaineko Zergaren Ordenantza Fiskalak %4ko igoera izan du. Hurrengo taulan ditugu bai 2006an indarrean egon ziren zergak, baita 2007an indarrean izango ditugunak ere.

Aurreko urteetako eran, aurtengo honetan ere, urte hasierarekin batera, udalerrian ordaindu beharreko ur, zabor eta trakzio mekanikozko ibilgailuen gaineko zergek gora egin dute.

	2.007ko zergak	2008ko zergak
TURISMOAK		
9 zaldi fiskaletik beherakoak	21,44	22,51
9tik 11,99 zaldi fiskalera bitartekoak	42,91	45,06
12tik 13,99 zaldi fiskalera bitartekoak	71,50	75,08
14tik 15,9 zaldi fiskalera bitartekoak	100,10	105,11
16 tik 19,99 zaldi fiskalera bitartekoak	128,71	135,15
20 zaldi fiskaletik gorakoak	157,31	165,18
AUTOBUSAK		
21 plaza baino gutxiagokoak	99,11	104,07
21etik 50 plazara bitartekoak	141,15	147,21
50 plaza baino gehiagokoak	176,45	185,27
KAMIOAIK		
1.000kg-tik beherako karga erabilgarria dutenak	50,30	52,82
1.000tik 2.999kg-ra bitarteko karga erabilgarria enak	99,11	104,07
2.999tik .9999kg-ra bitarteko karga erabilgarria dutenak	141,15	148,21
9.999kg-tik gorako karga erabilgarria dutenak	176,45	185,27
TRAKTOREAK		
16 zaldi fiskal baino gutxiagokoak	21,03	22,08
16tik 25 zaldi fiskalera bitartekoak	33,04	34,69
25 zaldi fiskal baino gehiagokoak	99,11	104,07
ATOIAK ETA ERDIATOIAK		
1.000 baino gutx. eta 750kg baino gehiag karga erab	21,03	22,08
1.000tik 2.999kg-ra bitarteko karga erab dutenak	33,04	34,69
2.999kg-tik gorako karga erabilgarria dutenak	99,11	104,07
BESTELAKO IBILGAILUAK		
Ziklomotoreak	5,25	5,51
125cc-ra bitarteko motozikletak	5,25	5,51
125cc-tik 250cc-ra bitarteko motozikletak	9,01	9,46
250cc-tik 500cc-ra bitarteko motozikletak	18,03	18,93
500cc-tik 1.000cc-ra bitarteko motozikletak	36,04	37,84
1000cc-tik gorako motozikletak	72,08	75,68
DIRU SARRERAK GUZTIRA	24.182,44	29.300,11

EGINDAKO LANAGATIK ESKERRAK

2007 urtearen bukaeran Segundo Aranburuk alguazil lanari agur esan zion. Hainbeste urte ondoren, udalak eskerrak eman nahi dizkio egindako lana eta izan duen arduragatik.

Epaille lanetan ere aldaketa izan da: Juanito Elgarresta epaileak Nikolas Igarzabali pasa dio ardura eta lehen Juanito Esnaolak egiten zituen bigarren lanak, Iñigo Izagirrek egingo ditu. Hauei ere eskerrak eta berriei, lehengoan lan onarekin jarraitzeko animoak!

Eskerrak eman beharreko beste laguntzaile batzuk ere badira, hilerrian ehorzte lanak egiten zituzten Blas Gorrotxategi eta Ramon Bidegain. Orain badute ordezkia: Altzibarko Edorta Atinek hartu ditu hilerriko mantenu lanak, baita herriko garbiketa eta lorazaintza zerbitzua ere.

HAUEI GUZTIEI ESKERRAK EMAN NAHI DIZKIE UDALAK URTE GUZTI HAUETAN EGIN DUTEN LANAGATIK, ETA HASTEN DIREN BERRIEI, ANIMOAK AURREKOEK BEZAIN ONDO EGIN DEZATEN BERAIEN LANA.

JUBILATU EGUNA

Urtero bezala, 2007. urtean ere ospatu zuten jubilatuek beraiei zuzenduriko eguna, azaroaren 11n. 12etako meza nagusiaren ondoren, herriko Goruntz dantza taldeak eskeiniriko ikuskizuna izan zuten, eta ondoren, Ostatun bazkari oparoa, herriko bertsolari gazteek eta musikariek alaitua.

Omenduak, Zandategiko Patxi, eta Kataraingo Joxepa

Musikariei txalo ere jo zieten

Erne bertsolariei entzuten

Sobremesan, umore ederrean

AZTIRIARREN MIRESMENA

AZTIRIri

2008ko Martxoaren 2an izan zen Julian Alustizaren azken liburuaren aurkezpena.

Orain dela lau urte BIZINAHIAREN ARNASA aurkeztu zutenean bezala, jende ugari bildu zen bertan, baina zoritxarrez protagonista falta, 2005ean hil baitzen Aita Julian.

Julian hil zenean, EUSKARAREN BERRI ONAK... ETA TXARRAK liburua idazten ari zen. Lan hau azkenean, Paulo Agirrebaltzategik bukatu eta argitara eman duen laugarrena da.

Paulo Agirrebaltzategi liburuari buruzko adierazpenak ematen.

Jende ugari bildu zen aurkezpenean.

KZGUNEA 2008

2001 urtean Eusko Jaurlaritzaren eta udalen ekimenez gaur egungo KZgunea sareak lehen pausoak eman zituen. Sare hau martxan jartzeko arrazoi nagusienetako bat Konekta Zaituz dirulaguntza izan zen. Honen bitartez Euskal Herriko etxe askotara Interneterako sarbidea iritsi zen, izan ere merkatuan baino prezio merkeagoan eskaintzen baitzen aukera hori. Hala eta guztiz ere, ikerketa baten ondoren ikusi zen nahiz eta Euskal Herriko etxe asko Internetera konektatuak egon, herritar gutxik erabiltzen zutelako Interneta, askok erabiltzen ez zekitelako. Arrazoi hau dela eta sortu zen gaur egun Euskal Herri osoko herrietara zabaldutako sarea. Bertan herritarrei Internet erabiltze irakastea zen helbururik garrantzitsuenaren hasiera batean. Gaur egun zerbitzu horretan gain beste hainbat zerbitzu eskaintzen ditu, IT txartela ateratzeko aukera, irabazteko asmorik gabeko herriko elkarteei web gune bat egiteko aukera, enpresa txiki eta kudeatzaileei zuzendutako ikastaroa bereziak...

Gabirian 2003ko urriaren 17an ireki zen KZgunea, Udaletxeko bulego ondoan. 4 urte pasa ondoren Gabiriako KZgunean 40 pertsonak eman dute izena. 2007an pertsona bat gehiago egin da Gabiriako KZguneako erabiltzaile. Erabiltzaileen %70 emakumeak dira eta %26 gizonezkoak.

Gaur egun nahiz eta egunero ez egon KZgunean turore bat, hamabostean behin astelehenetan etortzen da erabiltzaileek dituzten zalantzak argitzeko. 45 minutu egoten da, hilabetearen arabera goizez edo arratsaldean. Mintegietan (gai ezberdinetan buruzko ikastaro motzak, ordu bat edo biko iraupena dutenak eta oinarriko internet ikastaro bat) apuntatzeko udaletxean daude inskripzio orriak.

■ Susana (tutor)

HAURRESKOLA

Kaixo, lagunok!!

Urte bete pasa da MAKILARIn azkenekoz azaldu ginela; ordutik hainbat gorabehera izango zenituzten ezta? Haurreskolan ere zalantzak egon dira, berriro aldizkarian agertuko ginen edo ez (hiru haur behar baitira haurreskola irekita mantentzeko). Baina azkenean, hemen gara berriz ere!!

Izan ere, kurtso hasieran hiru haur etortzen ginen jolastera eta kurtsoa aurrera zihoan heinean Ormaiztegiko Dikra izeneko neska txiki alai bat etorri zitzaigun. Orduan, Beñat gutariko zaharrena eta agian bihurriena (jejeje....) eskolara joan zitzaigun.

Unax, Kepa, Maider eta Dikra

Beraz, orain, berriro ere hiru geratu gara: Kepa, Maider eta Dikra. Gu hirurok oso ongi konpontzen gara, abesten, dantzatzen, margotzen.... eta gainera hirurok adin bera dugu!! Bi urtetxo betetzeko atarian.

Mozorrotu ere egin ginen e!! Aurten pinguinoz jantzi gara, gure hezitzaileek pinguinoek bezalako pausoak ematen ditugula esaten baitute! ja! Ze uste dute horiek!!

Inauteriak pasa ondoren beste sorpresatxo bat izan genuen. Laugarren lagun bat etorri zitzagun, oraingoan mutikoa, Ormaiztegiko Unax. Laukote ederra osatzen dugu, bi neska sorgin eta bi mutil bihurrik! Ari gara pixkanaka familia hazten!!!

Beraz, badakizue zuek ere, MAKILARIren irakurleok, 0-3 urte bitarteko Gabiria edo inguruetakako laguntxoren bat ezagutzen baduzue, gonbidapena luza iezaiozue Haurreskola ezagutzera etortzeko; toki ederra dugu hemen eguna goxo- goxo pasatzeko.

Besterik gabe gu bagoaz siestara, bazkaltzen bukatu dugu eta jolas pixkat egin ere bai ONDO IZAN eta AMETS GOXOAK IZAN!!

MUXU POTOLOAK guztioi! batez ere etxekoei!!

■ Alazne eta Olaia (hezitzaileak)

GABIRIAKO OSTATUAK HERRIARI

Orain dela lau urte Gabirira iritsi ginenean, ez genuen inolaz ere uste izandako bizipen eta sentipenak izango genituenik.

Gaur egun Osatutuan lanean gabiltzan 15 bat lagunok Urretxu-Zumarragako giro nahasia alde batera utziz, Gabiriko lasaitasunean parte hartzeko erabakia hartu genuen. 16000 biztanleko herri batetik 500 biztanleko batera abiatu ginen eta polita eta erraza bazirudien ere dena ez zen horrela izan.

Herri txikiek badute handiek ez dituzten hainbat gauza, ez dute kiroldegirik, ez dute ospitalik ezta denda eta taberna ugari ere, baina badute bertakoentzat oso garrantzitsua den eta guk ez dugun zerbait, HERRIKOTASUNA. Biztanle guztiek ezagutzen dute elkar, herriko ohiturak aurrera ateratzen dituzte denen artean eta elkar laguntzen dute. Guzti hau da herri txikiak berezi egiten dituenak.

Lau urte daramatzagu zuen ohitura eta elkarbizitza horretan sartu nahirik eta egia esatea nahi baduzue, ez da batere lan erraza.

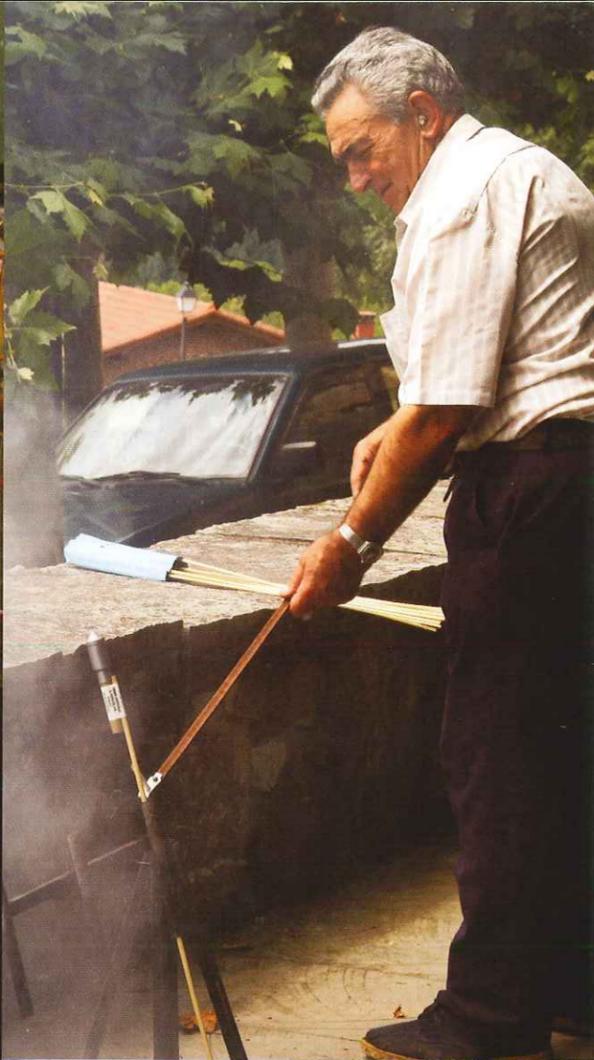
Lanean hasi ginenean ez genuen uste gure lana hain anitza izango zenik eta guri horretara ohitzea kosta bazaigu ere, gure ahalegin eta indar guztiak jarri ditugu bertan. Badakigu inoiz hanka sartu dugula, gauzak ahaztu zaizkigula, baina ongi egindako gauzak badaudela dakigunez, hauek ere noizbehinka txalotzea gustatuko litzaiguke.

Badaude urte guzti hauetan Gabiriko Ostatuan lan egiteak ekarri dizkigun gauza ezin hobeak ere: 16000 biztanleko herri batean elkar ezagutzen ez genuen 15 neska-mutilek lortu dugun laguntasun edo "familiarrekotasuna", herri txiki eta polit bat ezagutzeak ekartzen dizkigun onurak eta hainbeste lan eta sufrimendu ekarri digun lan ikaragarria ezagutaraztea.

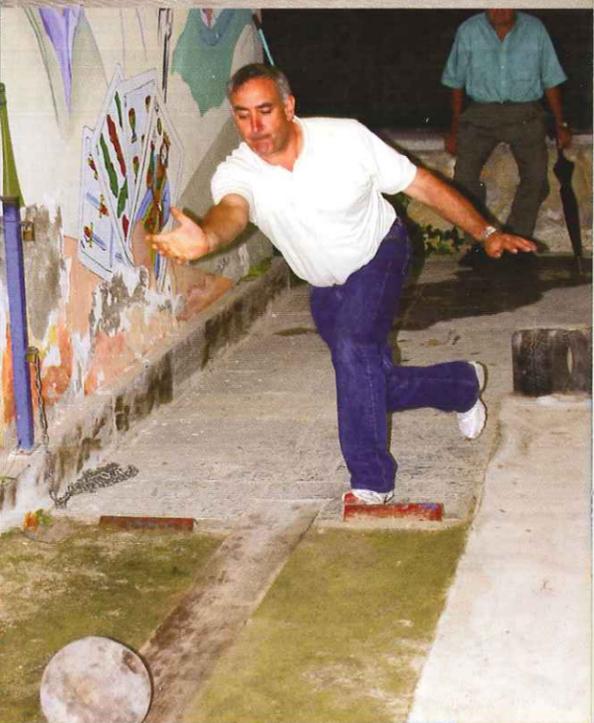
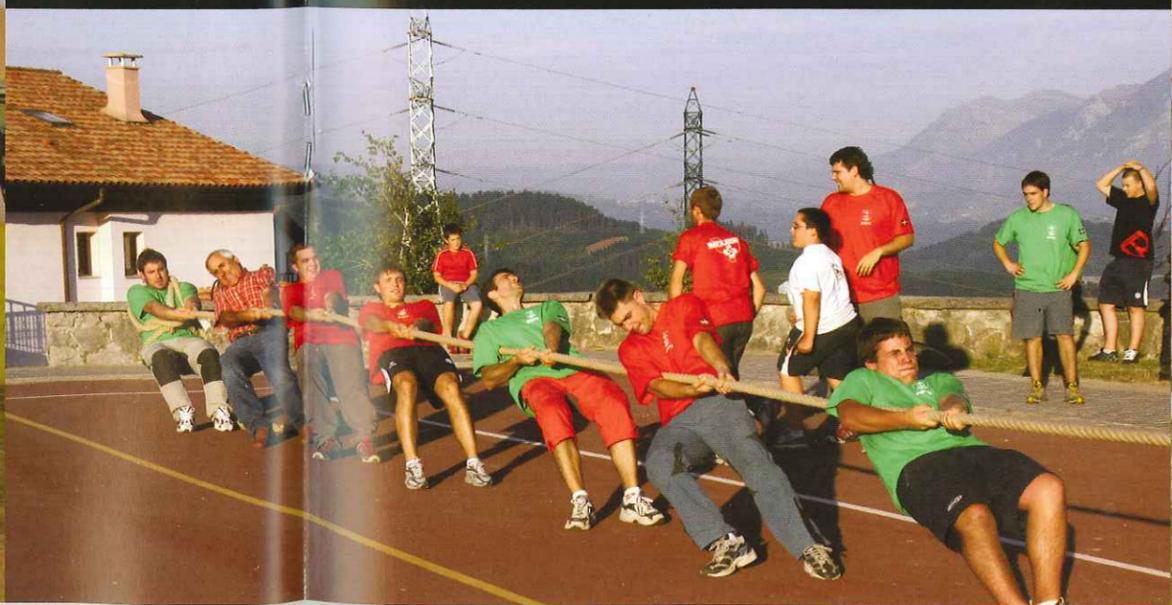
Aipatu beharra dago, Izaskun, Nagore eta Peperen laguntzarik gabe, ez genukeela guzti hau lortuko.

Amaitzeko, lanean jarraituko dugu zuekin elkarbizitza egoki bat lortzeko, nahiz eta badakigun beti izango garela arrotzak Gabirin.

ZER EKARRI DIOGU GUK GABIRIRI???

ANDRAMARI JAIK GOIZETIK GAUERA...

GABIRIAK BA OTE DU HISTORIARIK?

Antonio de Oquendori eskainitako estatua, Donostian

Donostiara joan gara eta kotxea Okendo lurpeko aparkalekuan utz dugu. Aparkaleku bat besterik ez, izen soil batekin, noizbait norbait izango zen pertsonaiaren baten ohoretan jarritakoa seguruenera. Inor galdetuko baligu Okendok Gabiriarekin zerikusirik ba ote duen? Galdera egin duena sano ez dagoela pentsatu ondoren, ezezko esango genuke.

Eskolan ez dugu inoiz ikasi historian zehar Gabiriak pertsonai ospetsurik sortu zuenik, "izen handirik" eman izanik, testu-liburueta agertzen diren auzo-herrietako Zumalakarregi, Iparragirre, Petrikillo eta halakorik bazenik. Ahoz ahoko zientziak erakutsi digu bainuetxe famatu bat egon zela Eztanda sakonean, pasiotarren komentutik mutik mordoia pasatu zela ere bai. Argindarra lehenengo aldiz Gabirian ja zela harro entzun eta esan izan dugu, 1936ko gerran biztanle proportzioan gudari gehie hemendik joan zela... Horrelako kontu erdi-mitiko batzuetatik kanpora, apenas ezer ikasi dugure herriaren joanaz, historiaz. Gutxiago argitaratu, besteei irakatsi, zabaldu.

Begiratzuz gero pentsa ezinezko gaiak aurki daitezke hortik zehar Gabiriarekin lotutakoak, ba aparkaleku xume baten izenetik abiatuta ere. Internetek biblioteka unibertsala eskura ekartz duen garai hauetan gero eta harribitxi gehiago topa daitezke herriarekin eta hura populatutakoen zutenekin zerikusia dutenak. Pena horiek biltzen joan, txukundu, orraztu eta ideia berri garatzeko azpiegiturarik eta sistemarik ez izatea. Eskerrak Julian Alustiza batek lan izugarri egin duen horretan (martxoaren 2an aurkeztu dute haren laugarren liburua). Eta zenbaitz eskertzekoa orain Alustizari berari buruz liburua ateratzeko lana hartu izana eta prestatz aritzea.

Okendora itzuliz, donostiar itsasgizonen familia baten omenez daukate izendatua parking-a, baita kate bat eta plaza bat ere. XVI. mendetik aurrera itsasoarekin eta gerrarekin lotutako Miguel de Oquendo (1534-1588) eta haren seme Antonio de Oquendo (1577-1640) entzute handiko itsasgizonak izan ziren, armadako jenerala bat, almirantea ondorengoa. Antonio de Oquendok bigarren abizena Zandategui zuen. Erdi Arotik modernitatean ondo sartu arte abizenak patronimikoak izaten jarraitzen ziren, jaiotetxeak, oinetxeak ematen zuen deitura; pertsona bati nongotasunak edo etxetasunak ematen zizkion izena eta izana. Almirante haren bigarren abizenak honezkero pentsa daitekeen tokira begiratzen badugu Zandategi, Zantegi, Zantagoiti, Zantarte... Orbeldi aldean oso zabalduak dira Zandata-sustruak, baserri-izenak, baina Gabiriatik kanpora oso arraroak...

Antonio de Oquendo y Zandateguiren ama Maria de Zandategui y Lasarte zen. 1540 inguruan jaio zen. "Natural de Gaviria y vecina de San Sebastián" zela argitzen dute artxiboek. Miguel Oquendo donostiarrarekin 1562an ezkondu zen. Alaba bakarra zen, etxe boteretsu eta aberatsekoa. Amaren partetik Lasarte dorretxean zuen jatorria, izen bereko herrian, eta hango 22 etxeetatik 15 ziren Lasartetarren jabetzakoak. 1587an bihurtu ziren Maria de Zandategui eta Miguel de Oquendo senar-emazteak ondasun haien jabe, oinordetzan hartuta. Miguel senarra, bere aldetik, Donostiako alkate izan zen. Armada Invencible delako itsas gudarostean jeneral izatera ailegatu zen, eta, gerra galduta Capitana ontzian itzuleran zetorrela Pasaiaiko kaira sartzen ari zirenean itsasontzia lehertu eta hil zen.

Maria de Zandateguiren aitaren aldetik, Gabiriako haritik alegia, beste pertsonaia ilustre batekin egiten da topo: Cristobal Lopez de Zandategui lizentziatua zuen aita Oquendoren emazte gabiriarrak. Ospeko legegizon eta eskribaua zen Cristobal Lopez de Zandategui, gabiriarra hura ere. Gabiriako Zandategi etxearen nagusi eta Donostiako bizilagun zen.

Miguel de Oquendo kapitaina,
Maria de Zandateguiren senarra

Gipuzkoako probintziaren sorrera garaietan pisu handiko lanetan parte hartu zuen legegizon bezala Zandategui lizentziatuak, alkatetza eta bailara ugariren arteko Hermandade izatetik Gipuzkoa probintzia egiturara pasatu zeneko aldaketa unean. Salamancan, Valladoliden eta Frantziako Tolosan Zuzenbidea ikasi zuen. Luis Cruzat abokatu, artxibozain eta historialariarekin batera Donostiako artxiboa antolatu zuen Zandateguik.

1581ean Zestoan egin ziren Batzar Nagusietan erabaki zen Gipuzkoako antzinako foru, pribilegio, lege eta ordenantzak bildu eta ordenatzea. Hermandadeko Ordenantza zaharrak berritu nahi zituzten, atzenduta eta erabili ezinik geratu ziren alferrikako lege guztiak kenduz. 1582ko maiatzean Azpeitian erabaki zuten Batzar Nagusiek aspaldiko legeak biltzeko zereginaren ardura Zandateguiri eta Cruzati ematea. Urte berean Zarautzen elkartu zen Batzarrean aurkeztu zuten obra; aldaketak eta gehitu beharrekoak adostu, eta 1583an Tolosara eraman zuten Gipuzkoako legeen bilduma.

Ez zen, ordea, berehala inprimitu, ez zen argitara atera liburu modura bilduma hura orduan behintzat. Azkoitiko Batzarrean fogerazioari zegokion atala kentzeko eskatu zuen han ziren ahaldunen gehiengoak. Batzarreko boto-sistemak su (foru) kopuruaren arabera ala pertsonala izan behar zuen eztabaida arazotsu bihurtu zen, eta nahikoa izan zen Zandateguiren eta Cruzaten lanari oniritzia ematea eragozteko, eta inprimatzeko baimena bertan behera geratzeko. Esteban de Garibaik ere aztertu zuen obra, eta "sinpleegia" iruditu zitzaiola aipatzen du Serapio Mugica historialariak.

Kontuak kontu, Gipuzkoako probintzia gorpuztu zuten legeak bilduta geratu ziren gabiriarr

lizentziatuaren eskutik, *Recopilación de leyes y ordenanzas de la M. N. y M. L. Provincia de Guipúzcoa* izenarekin. Gipuzkoako Forua Aldundiak 400 urte geroago, 1983an, berriz argitaratu zuen obra.

Bestetik, bitxikeria modura esanda, Zandategui lizentziatuak Igeribar etxea erosi zuen 1581eko uztailaren 9an. Altzibar-Jauregi etxearen artxiboan aipatzen denez Domingo Igeribari erosi zion etxea, eta prezioa zatika ordaintzeko obligazioan uzten zuen eskriturak Zandategui.

Zandateguiren botere handiaren eraginak eta oihartzunak Gabiriara iritsiak ziren aurretik. 1572an tira-bira handia izan zen herriko handiki familia baten eta herriaren artean. Oger Ochoa de Aguirre eta haren iloba Lope Ochoa de Aguirre ahaide nagusi gabiriarrek auzia eduki zuten Alkaingo Andre Maria Elizarekin eta Gabiriako Unibertsitatearekin. Elizaren patronatoa edo agintea Agirretarrei zegokiela erreklamatzeko zuten osaba-ilobek, antzinako ahaide nagusien erara horretarako eskubidea zutelakoan (Gabiriako Agirre oinetxeko jaunak ziren). Epaileek herriaren alde eman zuten erabakia. Agirretarrek errekurtoa jarri zuten, eta azkenean Valladolideko Chancilleriak epaitu eta berretsi zuen auzia: elizaren errektoretza eta haren ondasunak administratzea herriari zegokiola agindu zuen justizia-erakunde hark 1572ko ekainaren 21ean ateratako epaian.

Lizentziatua ere ika-mika hartan sartuta ageri da, Alkaingo Santa Maria elizan eserlekuen kontu batengatik. Elizan eduki nahi zuen boterea ezin zezakeela eskuratu ikusi ondoren, beste auzi bat hasi zuen Lope Ochoa de Aguirrek Aleriako alkatetza nagusiko eskribau Lorenzo Ladron de Echezarretaren kontra batetik, eta Gabiriako Unibertsitatearen kontra bestetik. Elizan sakristiara ate berria irekitzeko obrak egiten ari ziren itxura denez, eta horrek Ochoa de Aguirreren eserlekua kentzea ekarri zuen ondorioztat. Aulkiaren jabeak eragozpen hori salatu zuen, bere esertokia kendu ziotela elizatik. Euskaltzaindiaren artxiboan bada auziaren agiri bat, Lope Ochoa de Aguirrek berak Cristobal Bañez de Artazubiagari bidalitako gutuna. Idatzian Ochoa de Aguirrek aitortzen du Zandategui lizentziatuarekin auzia daukala, "por haber quitado un asiento de la Iglesia de Gavia que la familia Aguirre utilizaba".

Maria de Zandateguik, Cristobal lizentziatuaren alabak, 1584an jarraitu zuen gai eztabadaitasu harekin, Lope Ochoa de Aguirrerekin zeukaten auzia helburura eramateko. Hala ere, bere izenean aritzeko boterea eman zien Domingo de Zandateguiri (Gabiriako parrokiako apaiz benefiziatua) eta Domingo Irizarri. Zavala etxearen artxiboko 1588ko dokumentu batean Maria de Zandategui y Lasartek (Miguel de Oquendo kapitainaren emaztea dela zehazten da, eta Miguel era berean Antonio de Oquendo almirantearen aita dela) eskatzen dio Lope Ochoa de Aguirreri Valladolideko Chancilleriak ateratako epaia bete dezala. Agiriaren laburpenak zera dio, hitzez hitz: "*Requerimiento a D. Lope de Ochoa de Aguirre por Dª María de Zandategui y Lasarte... en el pleito sobre el asiento de hombre que en la iglesia parroquial de concejo de Gavia hizo poner el corregidor de Guipúzcoa para el dicho Lope, y que fue mandado quitar por los señores de por los señores presidente y oidores de la Real Chancillería de Valladolid*".

Artxiboetako paper zahar isiletan idatzita dauden kontu hauek, ordea, ez dira hain urrutikoak eta ezezagunak izan. Orain gutxi entzun nion aitari nola bere aitak, Eguzkitzako aitona Batixtak, kontatzen zuen istorio honen antza ikaragarria duen gertaera bat. Artxiboetan ikusitakoa harrigarriro zuzen-zuzen betetzen da aitonaren kondairan. Jauregi baserrian kokatzen zuen aitona istorioa, "Agirre Jaundegi" deitzen zen etxean. Izan ere, hala baitu izen zaharra Jauregi etxeak, Agirre Jaundegi (Agirre jaunaren etxea, oinetxea, jauretxea, izenak dioen bezala, logika baieztatuz). Bada, Jauregiko jauntxoak herriarekin iskanbila ugari izan zituela kontatzen omen zuen aitona. Herrian eta elizan sekulako boterea omen zuen jaun honek, alkateak eta apaizak ere baino handiagoa. Meza ez omen zen hasten bera joan arte, eta elizako eserlekua ere alkatearena berarena baino aurrerago, toki pribilegiatuagoan omen zeukan. Azkenean, jauntxoaren gehiegikeriekin eta handikeriarekin nazkatuta, auzitara eraman zuen herriak Agirre Jaundegiko nagusia, eta juizioa irabazita moztu omen zioten jauntxokeria eta gehiegizko ahala. Hara hor herriaren memoriako artxiboa ere!

Zantagoiti garakoa eta behekoa baserriak.
Armarria, jauretxearen seinale.

Bide batez esan, Gabiriako herrigunean dagoen Agirre Eguzkitza etxea (gaur egun Simontxo-ene edo Jaka-ene bezala ezagunago), Agirre ahaide nagusien jabetzakoa zela. Agirre abizenaren jatorria, bai enbor garrantzitsu batena behintzat, Gabirian dagoela ziurtatzen dute heraldikan adituek. Etxe askok dute izen hori Gabirian egia esan, abizena enbor bakarretik adar gehiagotara banatu izanaren seinale gerta daitekeena: Agirre Eguzkitza, Agerre-Erripa, Agerre-Zahar (gaur egungo Agerreberrien ondokoa), Agirre-

Otsamendi (Agerretxemendi), Agirre Jauregi (gaurko Jauregi), Agirresasia (1544ko baserrien izendegian ageri da, Mikel Aizpuruk MAKILARI 2n argitaratua, 1993ko apirilean. Gaur egun desagertua behar du baserriak; kokapen hipotetikoa Eizmendi inguruan).

Herritar bakoitza da historia bat, bakoitza da historikoa. Artxibo zaharretan aztarka eginez gero aterako dira hamaika kontu, pertsonaia eta istorio gehiago, lehengoak eta oraingoak. Pertsona baten jakituria neurtzeko –neurtu baldin baliteke behintzat- ez da begiratu behar zer eta zenbat dakien, zer eta zenbat ez dakien baizik. Eta ez dakiguna asko da. Horiek biltzen hasteko bokazioa, ideiak, jendea, egiturak, laguntzak eta bitartekoak behar; denon partetik. Aparkaleku baten izenetik tiraka hasita hau atera badaiteke, zer ez ote dago ezkutuan elizako eta udaletzeko artxiboetan? Zer ez ote dago pilatuta gabiriarren oroimenean, memorian, herri-jakindurian?

■ Aimar Maiz

2007ko BERRI LABURRAK

URTARRILA

01. Gabiriako erroldan 435 biztanle zeuden (aurreko urtean egun berean baino 6 lagun gehiago, %2,84ko igoera). 2006an 27 alta izan ziren (3 jaiotza eta 24 bizitzera etorritakoak); bajak, berriz, 21 (3 heriotza, 17 kanpora joanak eta duplikatua bat). Gizonezkoak 232, emakumezkoak 203.
18. Balentzategi eskolan jostailu bilketa solidarioa bukatu zuten. Haurrek euren jostailuak eraman zituzten, kaxa handi bat bete eta beharrean daudenei emateko.
18. Hitzaldiak eman zituen Lorratz elkarteak eskolan: *Elkar ezagutzeko teknikak* eta *Taldeko lana* gaiak landu zituzten.
19. San Sebastian bezperako danborrada egin zuten eskolaume gazteenek, terrazan.
24. Elurra egin zuen, 20 zentimetro inguru lodi. Hurrengo egunean ere bota zuen. Ondorengo izotzak astebetean mantendu zuen elurra.

OTSAILA

01. Alkain ondoko eremuko bi etxebizitzaren zozketa egin zen udaletxean.
04. Santa Ageda bezperan eskean irten zuten eskolakoek eta Osinalde elkartekoek, Eusebio Igartzabal eta Iñaki Murua koplari hartuta.
11. Juan Jose Garmendia apaiz zenaren oroimeneko meza egin zen. Jose Maria Iturbe apaiza hil ondoren egon zen Gabirian, 8 hilabetea, Koldo Sarasola etorri arte.
13. Agerreberriko Bonifacio Maiora Arratibel hil zen, 56 urterekin.
16. Balentzategi eskolakoek inauteria ospatu zuten, mozorrotuta.
19. Gaztelu baserriaren inguruan, Gi-632 autobidean kamioientzako baskula eta kontrolgunea inauguratu zuten. Koldo Azkoitia Lurralde Antolaketa eta Sustapenerako diputatua eta Jose Inazio Olaizola Lur eta Garraioetako zuzendari nagusia izan ziren.
24. Osinalde elkarteak urteko batzar orokorra egin zuen.

MARTXOA

07. Gabiria Foru Aldundiaren Sendian programan sartu zen. Laguntza behar duten pertsona edadetuak etxean zaintzen dituztenentzako zerbitzua da.
10. Osinalde bertso sariketarako aurreneko kanporaketa jokatu zen Ordiziako Argi Berri elkartean. Aitzol Barandiaran ataundarra (entzuleen saria) eta Alaia Martin oiartzuarra sailkatu ziren Gabiriako finalerako.

Alkain inguruan eraikitzen ari diren etxebizitzak

Aizol Barandiaran eta Alaia Martin bertso sariketarako finalerako

Azkoitia eta Olaizola baskula eta kontrolgunea inauguratzen

Azkoitia eta Olaizola baskula eta kontrolgunea inauguratzen

11. Gabiriako IX. Rallysprinta jokatu zen. Santi Artetxe bizkaitarrak (Peugeot 307 WRC) irabazi zuen, bosgarren aldiz. Goritz Garmendia (BMW 325i) eta Iñigo Alustiza (BMW 325i) gabiriarrak ere parte hartu zuten; lehena 19. sailkatu zen, bigarrenak ez zuen bukatu.
11. Gipuzkoako bikotekako bola txapelketa jokatu zen udal bolatokian.
14. Aizpea Goenaga aktore ezaguna eskolan izan zen, ipuinak kontatzera etorrira.
16. Osinalde bertso sariketako bigarren kanporaketa jokatu zen Idiazabalgo Axari elkartean. Ander Lizarralde (entzuleen saria) eta Arkaitz Oiartzabal oiartzuarrak sailkatu ziren finalerako.
17. Osinalde elkarteko XXIX. mus txapelketa jokatu zen.
21. Udaberrian sartzeko egunean elurte mardula bota zuen, bezperakoa baino handiagoa. Gabiriako kaskoan 22 zentimetroko elur geruza pilatu zen. Egun osoan elurra kentzeko pala pasatu behar izan zuen Udalak, bideek garbi irauteko. Aztirian 65 zentimetroko elur geruza pilatu zen (Datua: Gabino Murua).
21. Xabier Lizaso pianojole donostiarraren emanaldia izan zen eskolan.
23. Kantu afaria eta sagardo dastaketa egin zuten Osinalde elkartean, Korrika Kulturalarekin bat eginez.
24. Korrika-ren 15. ekitaldia pasatu zen goizaldean Alegia aldetik, Zumarragatik Ormaiztegirantz.
24. Aztiri-Bat elkartean bertsolari gazteen sariketa jokatu zen. Uxue Alberdi elgoibartarra (entzuleen saria) eta Beñat Gaztelumendi añorgarra sailkatu ziren finalerako. 75 bat bertsozale elkartu ziren afarian, saio txukuna entzuteko.
26. Eskolako Agenda 21en ekitaldia egin zuten udaletxean, hondakinak murriztea helburu hartuta bigarren urtealdia abian jartzeko auditoria eginez.
29. Eskolan gurasoentzako bigarren formakuntza zikloa eman zuten.
31. Goierriko Bola Txapelketako azken aurreko jardunaldia jokatu zen udal bolatokian. Eguneko tirada Aranburuko Endika Igartzabal gazteak irabazi zuen (48 birla); 2. Andoni Berasategi idiazabaldarra (48); 3. Zeferino Agirre segurarra (48); 4. Bixente Gerra (48); 5. Migel Mujika Noarekoa (48).
31. Martxoko hilabeteen aspaldiko ur kopuru handiena bota zuen Gabirian: 260 litro. (Datua Gabino Murua).

APIRILA

05. Aste Santua hasi zen, elizkizun bereziekin.
06. Azkartza baserriko Mikaela Soraluze Lizarazu hil zen, 90 urterekin.
08. Antonio Olariaga Alkixa-ri, 101 urte bete zituela-eta, omenalditxoak egin zioten plazan, dantzari eta guzti.
08. Aberri Eguna ospatu zen. Dantzariak, bertsolariak, hitzaldia... plazan.

09. Euskal Herriko Txirrindulari Itzulia Gabiriatik eta Aztiritik pasatu zen, aurreneko etapan (Urretxu-Urretxu). Gabirian Pablo Lastras (Caisse d'Epargne) pasatu zen buruan, ihes eginda. Alegia aldetik igo zuten, eta beherakoan Errotaetxe parean minetako bidean gora segi zuten, Aztiriara. Juanjo Cobo cantabriarrak (Saunier Duval) irabazi zuen etapa Santa Barbara gainean.
10. Arroaga baserriko Juana Urbiztondo Uria hil zen, 84 urterekin.
11. Makilari aldizkariaren 18. zenbakia banatu zen etxeetara, 60 orrialdekoa.
14. XXXVI. Osinalde bertso sariketa jokatu zen. Bertsolariak: Aitzol Barandiaran, Alaia Martin, Karmele Mitxelena, Arkaitz Oiartzabal, Beñat Gaztelumendi eta Unai Gaztelumendi. Barandiaranek irabazi zuen, bere hirugarren finalean. Bertsorik onenaren eta entzuleen saria ere beretzat ziren berez, baina banatzearren Martini eta Oiartzabali eman zizkioten. Ander Lizarralde eta Uxue Alberdi zeuden finalerako sailkatuta, baina ezin izan zuten saiora iritsi. Mitxelenak eta Unai Gaztelumendik kantatu zuten haien ordeztu. Elkartea beteta, giro ederra afaritan eta ondoren. Jokin Muruak aurkeztu zuen. Epaille: Eusebio Igartzabal, Migel Agirre, Mikel Mendizabal eta Altzo Txiki.
16. Yoga ikastaroa hasi zen, lehendabiziko aldia mota horretako ikastaroa herrian.
17. Oroitz Maizek akordeoi kontzertua eman zuen Bilboko Euskalduna jauregian.
21. Eskolaumeek *Liburu majikoa* antzezlanaren egin zuten, kultur astearren barruan.
22. Dantzari Txiki Eguna egin zen Gabirian, lau talderekin: Goruntz, Otsoak (Ataun), Aurtzaka (Beasain) eta Sustraiak (Legazpi). Guztira 75 dantzari inguru.
22. Angel magoaren ikuskizuna.
25. Maiatzaren 27ko udal hauteskundeetarako hautagaitza zerrendak argitaratu ziren. Gabiriako hiru hautagaitzak:
 Gabiria Hautesle Elkartea: 1. Ainhoa Aizpuru Murua; 2. Juanjo Arrondo Bereziartua; 3. Iñaki Arratibel Txintxurreta; 4. Maria Angeles Atin Arratibel; 5. Iker Etxezarreta Eiguren; 6. Josu Elgarresta Asurabarrena; 7. Aritz Peñagarikano Lobato.
 Ordezkoak: 1. Elixabete Murua Jauregi; 2. Felix Maiz Eiguren; 3. Iñigo Izagirre Erauskin.
 EAE-ANV: 1. Chaya Gallego García; 2. Asier Osinalde Iturbe; 3. Lurdes Ulazia Aizpuru; 4. Fermin Otamendi Arburua; 5. Lurdes Zuaitz Lasa; 6. Eñaut Igartzabal Jauregi; 7. Mikel Osinalde Aztiria. Ordezkoak: 1. Ekaitz Igartzabal Bidegain; 2. Juan Maria Ariztimuño Ariztimuño; 3. Gotzone Goenaga Ormazabal.
 PP (denak kanpokoak): 1. María López-Roberts Fernández; 2. Juan Carlos Acha Romeo; 3. María del Carmen Ibáñez Ballesteros; 4. Oscar M. Gila Maderuelo; 5. Eduardo Santos Guada; 6. Jesús Adriano Valverde Bocanegra; 7. María Pía Espel Urien.
26. Sukaldaritza ikastaroa egin zen Iker Markinezekin, Erbie elkartean.

GI-632 errepidean selnaleak jartzen

Gabon egunean Aztiriko taldea Zuzula baserrian kantuan

Jokin Siduepe bertsolaria

Joxepa Arriola eta Patxi Lasa, jubilatuen egunean omenindak

MAIATZA

01. Antonio Olariaga *Alkixa* gazta egiten aritu zen Larraitzen, 101 urterekin, Aralarko larreen irekiera egunean. 1940ko hamarkadara arte artzain ibili zen, Zantagoitira ezkondu arte.
04. *Mekong ibaia, tsunamiaren ondoren bizitza berria* ikus-entzunezkoa eman zuten dantzalekuan.
06. Goierriko eskola txikien festa egin zen Gabirian. Itsasondo, Olaberria, Zerain eta Gabiriako eskolaumeek, irakasleek eta gurasoek parte hartu zuten egun osoko festan. 200 lagun bildu ziren Alkain-buru pilotalekuan bazkaritara.
06. Goruntz dantza taldeak Ezkioko festetan dantza egin zuen.
11. *Erreleboa* antzezlanak ikusi ahal izan zen herrian.
13. Anabel Aldalur mezzosopranoak eta Pepe Arzelus piano-jotzaileak kontzertua eman zuten elizan.
13. Txindata musika eskolako ikasle gabiriarren eta Ozen Brass Band taldearen kontzertua izan zen, elizako antzokian.
13. Goruntz dantza taldeak Beasaingo Dantzari Txiki Egunean parte hartu zuen.
13. Argazki lehiaketako saridunak izendatu ziren: 1. Blanca Lopez; 2. Iñaki Maiz; 3. Pake Galdos. 14 urtez azpikoetan: Iban Maiz eta Jon Ander Larrañaga.
15. San Isidro eguna ospatu zuten baserritarrek, meza eta ondoren bazkaria Ostatuan.
24. Urkiztegi baserriko Nikolas Etxeberria hil zen, 80 urterekin.
27. Udal eta foru hauteskundeak egin ziren.
- Gabiriako Udalerako emaitzak: Errolda: 342; boto-emaileak: 277; Gabiria Hautesle Elkarteak 202 boto, 6 zinegotzi; EAE-ANVk 65 boto, zinegotzi 1. PPK boto 1, zinegotzirik ez; baliogabeak: 7; zuri: 2.
- Batzar Nagusietako emaitzak: Errolda 342. boto-emaileak 273; EA 106; EAE-ANV (baliogabetua) 72; EAJ 60; EB-Aralar 21; PSE-EE 5; PP 2; baliogabeak: 2 (ofizialki 74 boto baliogabe ziren; baina horietatik 72 ilegalizatutako EAE-ANVrenak ziren). Hautes-mahaian Guillermo Arrondo egon zen lehendakari, Javier Gartzia eta Joxe Juan Bergara bokal.

EKAINA

10. Corpus eguna ospatu zen, jaunartzea egin zutenek arrosak bota eta prozesioa egin zuten.
10. Emakumeen bazkaria egin zuten, Kortan, 22 lagunek.
11. Elizako kanpandorrek kanpaiak desmuntatu eta jaitsi zituzten, garabi handi batekin. Hondatuta eta pitzatuta zeudelako berritzera eraman zituzten.
16. Gabiriako Udala osatu zen. Alkateak eta zinegotziek karguak hartu zituzten. Herriko historian lehendabiziko aldiz emakuzmekoa jarri zen alkate (Ainhoa Aizpuru Murua,

Sous azpian kamiola iraulta, abenduan
Aimar MaizElizako kanpandorrek kanpala jaitzen
Ane MierluetuHaurrak Aizelekuko saietxe baten atarian, Olentzeroren bila
Ainhoa LarreaMaria Etxezarreta eta Miren Agirrezabala Ordizlako ferian
Aimar Maiz

37 urte, aurreko legegintzaldian zinegotzi izana). Udalbatzako 7 kideetatik 3 emakumezkoak ziren. Zinegotziak: Ainhoa Aizpuru Murua (alkatea), Juanjo Arrondo Bereziartua (alkateordea), Iñaki Arratibel Txintxurreta, Maria Angeles Atin Arratibel, Iker Etxezarreta Egiguren, Josu Elgarresta Asurabarrena, Chaya Gallego García. Adin mahaiko kideak: Iñaki Arratibel (44 urte, zaharrena), Iker Etxezarreta (25 urte, gazteena).

17. Osinalde elkartetik 10. irteera egin zuten, Getxoko haize-errotetatik Gorkizera (Bizkaia).
23. San Joan bezperako sua egin zen. Ardo-goxoa eta pastak banatu zituen Udalak.
29. Goruntz dantza taldeak Santa Lutziako San Pedro jaietan saioa egin zuen. Santa Lutziako eta Gabiriako haurrek futbol partida jokatu zuten.
29. Goierriko herrien arteko Atera! bertsozaleen lehiaketan Gabiriako taldeak Segurarekin egin zuen saioa, Segurako Elorri elkartean. Jokin Murua, Mikel Asurabarrena, Endika Igartzabal eta Gorka Maiz ziren Gabiriako kideak. Segurak irabazi zuen.

UZTAILA

01. Goruntz dantza taldeak Mutiloako San Pedro jaietan saioa egin zuen.
06. Idiazabal-Segura bertso saioa jokatu zen Osinalde elkartean, Atera lehiaketakoa, afal ondoren. Segurak irabazi zuen.
08. Xabier Murua Zumalakarregi alkate ohiak omenaldia jaso zuen, Gabiriako alkate 23 urte egon ondoren. Pilotalekuan 140 lagun elkartu ziren bazkaltzeko.
10. Putreek moxal jaioberriei eraso egin zieten Arroaga baserriko sakonean.
12. Ion Gorrotxategi mutiko alegiarrak eta Iñaki Rezusta ormaiztegiarrak ETB-1eko *Mihiluze* programan asteko ekinaldia irabazi zuten.
13. Igeribar Garakoa baserriko Julian Ariztimuño Agirre hil zen, 89 urterekin.
18. Santa Marina eguna ospatu zuten Aztirian. Uztailaren 20, 21 eta 22an jarraitu zuen festak.
21. Azpeitia Hiria IV. Klasikoen Rallyak Gabirian egin zuen geldialdia iluntzean.
21. Alegiako Madalena jaiak hasi ziren. 22an jarraitu zuen.

ABUZTUA

09. Talleres Urruti mekanizatu enpresak lan-jarduna bukatu zuen, 40 urtetik gora aritu ondoren.
10. San Lorentzo eguna ospatu zuten Ugaran Goikoa auzoan.
11. Arkaitz Ariznabarreta zegamarraren aldeko festa egin zen Gabirian, jaien atarian. Plazan afari herrikoia antolatu zuten, min hartutako gaztearentzat laguntza biltzeko.
14. Andre Mari jai nagusiak hasi ziren.

Iazko Osinalde bertso sariketako finalistak

IX. Rallysprinta

Xabier Murua, zinegotzi izandakoekin batera

Maria Etxezarreta eta Miren Agirrezabala Ordiziako feriantza

IRAILA

07. Goierriko Itzuliaren 1. etapa Atagoititik igaro zen, bi aldiz. 8an ere pasatu zen Atagoititik, eta 9an berriz handik eta Gabiriatik.
10. Kurtsoa hasi zen Balentzategi eskolan, 51 ikaslerekin (28 Haur Hezkuntzakoak eta 23 Lehen Hezkuntzakoak).
16. Aztiriko Zabaleta baserriko Rogelia Zubiak 100 urte bete zituen. Asteartean, hilaren 18an, ospatu zuten Aztirian.
22. Jokin Sodupe gazteak (Gabirian bizi eta hezia umetan) Gipuzkoako Bertsolari Txapelketan parte hartu zuen, Legazpin. Hirugarren postuan sailkatu zen seitik.
29. 45 urteko gizonezkoa atxilotu zuen Ertzaintzak telefono lineako hariak lapurtzen saiatzeagatik. Harekin zebiltzan beste kideek ihes egin zuten. Atxilotuaren autoan 3 aizkora, 2 zerra, eskularruak, buruestalkia eta bost auto-irradi zeuden. Egun argiz izan zen lapurreta saiakera.
30. Goruntz dantza taldeak Lazkaoko dantzari txiki egunean parte hartu zuen.
30. Arantzazura erromesaldia egin zen Gabiriatik. 30 bat laguneko taldea joan zen autobusean. Meza entzun eta Gandiaga Topaguneko jatetxean bazkaldu zuten Erromesen menua, Hospederia obretan zegoelako. Bezperan oinez joan zen taldetxo bat, eta egunean bertan Oñatitik oinez ere bai batzuk.

URRIA

06. XIII. Osinalde Bola Txapelketa jokatu zen udal bolatokian, 40 partaiderekin. Sailkapen orokorra: 1. Xabier Lazkano (Donostia, 34 birla); 2. Nicolas Osaba (Hernani, 34); 3. Bixente Guerra (Ormaiztegi, 33); 4. German Gereñu (Legazpi, 33); 5. Andoni Berasategi (Idiazabal, 33). Herritarrak: 1. Nikolas Igartzabal (30 birla); 2. Javier Zabaleta (30); 3. Joxe Maiz (29). Gazteak: 1. Lander Ugalde (Segura, 31); 2. Itoitz Alustiza (Zerain, 30); 3. Eñaut Asurabarrena (Gabiria, 27).
21. Asier Osinalde EHNERen V. Kongresua prestatzeko batzordeko kide izendatu zuten, Tolosan.
21. Ormaiztegiko jubilatutako elkartearen ospakizunean parte hartu zuten Gabiriako adinekoek. Aranburuko Antonio Igartzabalek omenaldia jaso zuen, Kontxa Intxausti ormaiztegiarrarekin batera.
27. Gabiriako hiru bikotek urrezko ezteiak ospatu zituzten: Joxe Migel Andola-Ana Mari Urteaga (Kortzu Azpi), Paulo Murua-Pepita Garmendia (Izar Aundi-Ormaiztegi), Ramon Bidegain-Euxebi Ormazabal (Elizalde).
28. Osinalde elkartetik mendi irteera egin zuten, Igeldotik Oriora.
29. Gi-632 errepidean (Beasain-Durango autobidea) Gabiria izendapena zuten bide-seinaleak jarri zituzten.
31. Lapurreta egin zuten Gabiriako enpresa batean, goizaldean. Leiho bateko burdinhesia askatuta sartu ziren barrura, dirua, material informatikoa eta beste eramanez.

AZAROA

01. Santu Guztien eguna ospatu zen. Hilerrira bisitak eta gaztaina-janak.
02. Auzolanean garbitu zituzten Eguzkitza, Jauregi, Errota, Katarain eta Aranburu baserrien arteko bide bazterrak. Aspaldiko ohitura da bi urtez behin auzolanean garbitzea.
11. Jubilatuen eguna ospatu zuten. Ostatuan bazkaritara 70 bat lagun elkartu ziren. Kataraingo Joxepa Arriola eta Zandategiko Patxi Lasa omendu zituzten.
19. Beko Errota aterpetxean, Foru Aldundiaren zaintzapean, hamar-bat adin txikiko etorkin marokoarrek hartu zuten ostatu.
25. Organo kontzertua izan zen elizan, Giampaolo di Rosa italiarrak emana.

ABENDUA

02. Goruntz dantza taldeak Ormaiztegiko jaietan dantza egin zuen.
13. Santa Lutzi eguna Urretxu-Zumarragan. Gabiriako nekazariak postu ugari jarri zituzten. Guztira 11 sari eskuratu zituzten gabiriarrek.
16. Gabiriako haurrek Olentzeroren bila irteera egin zuten Aizelekura.
18. Elurra egin zuen Aizelekun behera, Aztiriaraino. Izotzak kalteak eta arriskua eragin zituen laiotz-guneetan. Lauzpabost txapa-kolpe izan ziren goizean, batik bat Alegia alderako jaitsieran.
18. Trafiko istripu batean 49 urteko gizona hil zen Gabirian, Gi-632 autobidean, Sous baserriaren parean, gidatzen ari zen kamioia iraulita.
22. 1, 2, 3... *Inaxito* antzezlan egin zuten, haurrentzat.
23. Gabon kontzertua egin zuten Txindata musika eskolako ikasle gabiriarrek elizan.
24. Gabon eguna. Kantu-eskean ibili ziren bost koadrila eta talde handi.
31. Urte Zahar eguna. Gazteek zinta-karrera egin zuten plazan, aspaldiko jokoa berreskuratuz.

■ Aimar Maiz Morea

AUZO BAT BI HERRI... ETA HAMAIKA HISTORI

Aztiriko kontu batzuk MAKILARIn argitaratzea ondo legokeela esanez, zerbait idazteko enkargua jaso dugu udaletxetik. Eta Aztiriko goi honetan gogoz hartu dugu eskaria.

Irakurtaldi atsegina egite aldera, beste ezer baino lehen, jolas moduko bat proposatu nahi dizugu. Aztiriko kontutan murgildu eta gurekin jolas egiteko prest? Bai? Ba... Hartzazu Euskal Herriko mapa bat... Bale?... Orain, lapitza eta regla... eta egizu marra zuzen bat Iruñetik Bilbora... eta beste bat Donostiatik Gasteizera. Harrigarria, ezta? Bi marra horiek non gurutzatuko eta, milimetro bat gora-behera, Aztiria dagoen hartan bertan!!!

Kasualitate hutsa besterik ez da izango, noski, baina inolaz ere ez aztikeria. Zenbat aldiz entzun ote dugu aztiak garela aztiriarrok. Aztiria ez da, ordea, aztien hiria, Haitzetik edo harkaitzetik gertu dagon parajea, baizik.

Irakurtzen jarraitzen baduzu beste bitxikeria mordoxka aurkituko duzu hemen, batzuk geografikoak dira, beste batzuk historikoak; gehienak ezezagunak eta, seguruenik, jakingarriak irudituko zaizkizunak. Hala izatea nahi genuke, behintzat.

Auzo bat, hiru herri

Lurrelde txikia da Aztiria, baina hiru herriko lursailak hartzen ditu auzoak: Gabiria, Legazpi eta Mutilokoak. "Pagoazpi" plaza ertzeko iturri ondoan, hantxe dago hiru herriek bat egiten duteneko mugarria. Lur eremuan ez bezala, Aztiriko baserri, etxe eta biztanle guztiak bi herrikoak dira: ilintxak dira batzuk, makilariak gainerakoak. Mutiloko aztiriar partean ez baitago ez baserririk, ez etxerik ere; beraz, txerrigorririk ez dago Aztirian.

Gipuzkoako auzorik garaiena

Bere kokapen geografikoak beste ezaugarri bitxi ugari eman dio Aztiriri: ur isuriaren muga izatea, esate baterako. Aztiriak bi isuri-alde baititu: Oria ibaiaren arroa, bata; Urola ibaia, bestea. Elkarrengandik oso gertu egon arren, Orion itsasoratzen da Lizardiko teilatuan botatzen duen euria, baina Zumaian, Legorburun egiten duena. Horra hor ur isuriaren muga bertan izatearen ondorioa.

Gabiriari dagokionez, aipatzekoa da, gainera, Aztirian dagoela herriko mendi garaiena (Aizeleku, 810 metrokoa) eta Aztirian sortzen dela herriko ibaia, Eztanda (Gabiria-Beasain).

Aztiriko ezaugarri geografiko aipagarri eta nabarmenena, ordea, bere altuerak emandakoa da. Itsas-mailatik 592 metrora dago Aztiriko plaza. Saia zaitez Gipuzkoan Aztiria baino altuago dagoen herri edo auzorik bilatzen... Ez duzu aurkituko. Aztiria baita probintzia osoan dagoen auzorik garaiena.

Kanpoan uso, etxean otso

Ezaguna da esaera zahar horren esanahi gaiztoa. Esaera zaharraren harian, ezin hasiko gara hemen etxeko teilatuari harrika!!!; bai, ordea, aspaldiko istorio eta pasadizo pare bati bistadizoa ematen.

Hara zer zioen Serapio Mujikak orain hirurogeitaka urte idatzitako "Geografia de Guipúzcoa" liburuan: "Mendi horietan uso ugari izaten da pase garaian, eta Aztiriko auzoan usoak harrapatzeko sarea jarri dute oraindik-orain, Etxalarko usategi famatuaren antzekoa". Liburuan ez da ageri uso-harrapategi hori non, noiz eta nork jarri zuen,

baina pentsatzekoa da 36ko gerra pasa eta berehala izango zela, gaur Larrosain inguruan ehiza-puestoak jartzen dituzten parajetik gertu, eta dirudunak izango zirela ekimen horren asmatzaileak. Mujikak dio zazpi mila pezetako gastua ekarri zuela sareak jartzea. Eta, garai hartan, zazpi mila pezeta diru asko zen; gure inguruko edozein herritan pisu koskorra erosteko adina diru bai, behintzat. Baina, asmakizunak ez zuen arrakastarik izan eta berehala utzi zuten.

Otsoaren kontua lehenagokoa da eta, zoritxarrez, larriagoa. 1987ko urtarrilaren 11ko Diario Vasco egunkarian Iñaki Linazasoro gizon polifazetikoak idatzi zuenez, XIX mende amaierako urte zehaztu gabe bateko San Pedro egunean, zoritxarreko gertakaria izan zen. Lizardi-Azpiko Miel Inazio Agirre etxe aldera omen zetorren, gauean, eguna Mutiloako festetan pasa eta gero. Etxetik oso gertura iritsi zela, otsoa irten zitzaion bidera, eta otsoaren hatzaparretan hil zen Miel Inazio. Linazasorok dio gertakari odoltsu haren oroigarri harrizko gurutzea jarri zutela heriotza izan zen lekuan.

Gabiriako ermita eta erromeriak

Arestian aipatu dugun Serapio Mujikaren "Geografia de Guipúzcoa" liburuak dakarrenez, Gabiriako herrian lau ermita izan ziren garai batean. Horietako bi San Miel eta San Lorentzoren gorespenez eraikiak, biak ere XIX mende hasieran desagertuak. San Esteban ermita zen hirugarrena: "Eztanda errekaen ondoan zegoen, eta abuztuaren 3an bertan egiten zen erromeriara Gabiria, Ormaiztegi eta Mutiloako jende ugari biltzen zen".

Gaur bezela orduan ere jende guztia ez zen nonbait pakeosoa izango, eta sesio eta liskarrak sarriegi gertatzen omen zirelako "1706. urtean Azpeitiko Batzarrak debekatu egin zuen ermita inguruan taberna jartzea eta musika jotzea". Halaxe galdu omen zen poliki-poliki Zaneztoango ermita ondoko erromeria.

Kaminoa eta eskola

Serapio Mujikaren garaian ermita bakarra zegoen Gabirian: Aztiriko Santamaña, "1916az geroztik apaiz-etxe eta guzti, auzoan bizi diren gabiriar, mutiloak eta legazpiarren lanez eta diruz eraikia".

Mujikak ez du esaten zerk bultzatu ote zituen orduko aztiriarrak apaiz-etxea auzolanean egitera. Jakin badakigu, ordea, etxea eta baratzetarako lur-sail koskor bat uztearen truke, apaizak auzoko umeei eskolak ematea zela baserritarren eta Elizaren arteko tratua. Umeak orain baino ugariago ziren garai hartan; apaizak ere bai, noski; eta eskolarik ez, orduan, Aztirian.

Eskolarik ez, eta kaminorik ere ez. Motxorrotik Aztiria gainera bitarteko kamiñoa ez baitzuten egin berrogeita hamarreko hamarkadara arte. Legazpin Urtatzako urtegia egitea erabaki zuten fabrika haundiko nagusiek. Hura egiteko harria nonbait atera behar-eta, lekurik egokiena Aizpuru mendi gaina zela erabaki zuten. Handik Legazpira harria eramateko egin zuten, beraz, Aztiriko kaminoa.

Handik gutxira, auzoko neska-mutikoentzat eskola berria egin zuen Diputazioak orain Aztiri erretegia dagoen eraikinean. Hantxe ikasi genuen irakurtzen, idazten eta kontuak egiten gaur 50-60 urte inguru ditugun aztiriar gehienok...

Ordutik honerako kontu eta istorioak beste baterako utziko ditugu.

■ Auzokoak

YOGA

Hainbat gabiritar hasi ziren iaz herrian ematen ari diren yoga ikastaroetan, batzuk goizez eta bestetuz arratsaldez.

Ni bezalakoak, berriz, neure buruari galdezka geratuko ziren: zertarako behar ote dute? Zer ematen ote die horrek? Ez al da berezi xamarra ikastaro hori? Hirietan entzuten genuen bazirela baina gurean... Eta besteren batek edo bestek, agian esango zuen, hori denbora galtzeko gogoia hori!

Baina zer da yoga? Murgil gaitezen apur bat bere munduan eta, batik bat, ikas dezagun ezer esaten hasterako.

Yoga hitzak batasuna esan nahi du, eta pertsonak dituen hiru guneei —fisikoa, gogoia eta emozioak, alegia— zuzendutako jarduera da.

Jarduera honen bidez, energia martxan jartzen dugu eta ondorioz, osasun hobea, lasaitasuna, baretasuna eta oreka lortzen ditugu.

Jarrerak ere badu zer ikusia eta, horregatik, bizkarrezurra, giharrak, nerbioak eta abar malgutzen eta bizitzen laguntzen duten jarrerak erabili ohi dira.

Arnasketa jarduera Pranayama da. Arnasketaren bidez, gure organismoan zelulei oxigenoa eta energia eskaintzen diegu, gure barneko hondakinak erre eta toxinak kanporatuz.

Erlaxazioak gure organismoari berritzen eta atsedean hartzen laguntzen dio eta, tentsioak direla medio, galdu ohi duen energia berreskuratzeko ere baliagarria da. Eskoletan ere erabiltzen dute metodo hau emaitzak hobetzearren.

Zer da yoga klasikoa?

Gizakiaren alderdi fisikoa hobetzen saiatzen den giza zientzia da. Bere oinarria ekintzak egiteko teknikak: arnasketa, erlaxazioa, dieta eta terapia dira. Alderdi psikikoan erlaxapen sakona lortzeko teknikak... Honela, gizakia prestatzen du giza bilakaeraren goreneko garapenerako bidean sartzeko.

Yoga ulertzeko, nork bere esperientzia izatea beharrezkoa da. Denboran edonork iraunkortasunez praktikan jartzen badu, bizitzari aurre egiteko eran aldaketa izan dela ohartuko da. Gorputza erlaxatzean eta bizkortzean eta buruaren baretasunean iraunkor ekitean, barne

bakea lortzen hasiko da eta hori izango da bere benetako izatea.

Yoga, beraz, norberaren esperientziaren bidea da, non, hobe den gramu bat praktika teoria tonaka baino.

BIZI-MODUA

Yoga lagungarri izan daiteke gure bizimodua aldatzeko, burua eta gorputzari etekin hobea ateratzeko eta praktikan jarri nahi bada, ez dago adin mugarik. Yogak eskatzen dituen postural egokitu daitezke mugitzeko arazoak edo behar bereziak dituzten pertsonak ere aprobetxatzeko moduan.

Yoga egiteak dieta sano eta orekatua egitea dakar eta, askotan, barazki jale izateko gonbitea egiten du baina, ez da derrigorrezko baldintza praktikak onurak ekar diezazkigun. Bizimodu honetara ohitzeak, aldaketa sakonak sor ditzake mundua ulertzeko erari dagokionez eta bizitzaren osoagoa, orekatuagoa eta aproposagoa lortzeko aukera eman.

POSTURAK

Hemen agertzen ditugun posturretan gure burua irudikatzea ezinezkoa edo zaila egiten bazaigu ere, postura hauek baliatu ohi dira yogan gorputzarekin egindako elkarrizketa isil eta sakonaren bidez, gure izatea arakatzeko eta gure egoera fisikoa onartzeko. Aldi berean, gure gorputzak nola funtzionatzen duen ezagutzeko ere balio digu, oreka, malgutasuna, armonia... lortzeko luzapenak, hedapenak, uzkurtze ariketak, mugikortasuna, geldi egotea... eskainiko dizkiogularik, zer nahi / komeni zaion adieraz diezagun. Ekintza hauen bidez fisikoki eta psikikoki armonia eskuratzea lor dezakegu eta modu leun eta goxoan egiten diren ekintzak dira.

OINARRIZKOA

TARTEKOA

AURRERATUA

Goiko irudietan ikus ditzakegu hainbat postura oinarrizkoenetik hasi eta zailtasunean gora egiten dutenak.

PARTAIDEEN IKUSPEGIA

Galdera batzuk egin dizkiegu aurtengo ikastaroan partaide diren guztiei eta hauxe izan da eman dituzten erantzunekin egindako laburpena. Eskertzekoa da den denek erantzun izana, gainera.

Zeren bila etorri zara ikastaro honetara?

Jakin-minak eraginda etorri ginen. Baita kirola egiteko premiak bultzaturik ere. Geure buruari tarteka lasaitzeko denbora eskaintzeko beharra ere bagenuen eta, egia esan, orain gorputzak erlaxazioari agudoago erantzuten dio.

Gainera, oso giro atsegina daukagu, ez dago lehiarik, inork ez dizu ezer exijitzen, bakoitzak dezakeena egiten du. Azken batean, norberak bizi duena egiten du eta, ez da erraza zertan laguntzen duen esatea baina, oso pozik joaten gara.

Aurrez ezagutzen al zenuen yoga?

Inor gutxik genekien yoga zer zen. Kirola zelakoan geunden gehienok eta konturatu gara, kirolaz gain erlaxazioa, arnasketa, gorputzaren ezagutza, sinkronia, oreka, pentsamendua lantzea... eta hainbat gauza gehiago ere badela.

Gustura al zatoz? Gomendatuko al zenieke lagunei?

Guztiei gomendatuko genieke. Hau egiteak ona besterik ez dakar eta gainera edozeinentzat balio du adineko nahiz gazteentzat, gizonezko ala emakumezkoentzat. On handia egiten dio edonori.

Dagoeneko saio batzuk egin dituzue, zertan laguntzen du? Zertan hobetu duzue?

Arinago sentitzen, arnasketa hobeto egiten eta buruko nahiz gorputzeko uzkurdurak askatzen laguntzen du. Pentsamendu positiboak ugaltzeko eta eguneroko arazoez ahazteko ere ederki dator tarte hau. Orain etzanda, orain eserita, geroxeago zutik oreka mantendu ezinik... zu zeure buruarekin eta kitto!

■ Blanca López eta Jose Inazio Murua

1857ko ERROLDA. HERRI BATEN ARGAZKIA

Nork ez ditu noizbait entzun biztanleen erroldak?. Denok erabili izan ditugu 2001. urtean desagertu ziren arte. Dena den errolden hasiera ezagutzea beste eginkizun bat da. Artikulu honetan 1857an, duela 150 urte, egin zen lehen errolda aipatuko dugu.

1857ko errolda izan zen Estatuan egin zen biztanleen lehenengo errolda ofiziala. Isabel II.a errejinaren Gobernuak agindu zuen hura egitea. Baina, zein izan zen arrazoia?

Lehenengo eta behin biztanleria zenbatzea, bere lanbidea ziur ezagutzea eta, bide batez, lanbidearen arabera, aberastasun ekonomikoa neurtzea. Ordura arte, estatu mailako aberastasunaren gutxi gorabeherako ideia orokor bat zeukaten, baina zehaztu gabe zegoen benetan.

Biztanleriaren benetako adina ezagutzea ere interesatzen zen, eta toki bakoitzean zenbat jende bizi zen jakitea ere bai, kontrol eta zenbaketa estadistikoa izateko, European aspalditxotik egiten zen bezala.

Oso gauza berria zenez, eta herrietako idazkariak horretara ohitu gabe zeudenez, ofizialki ez ziren datu asko eskatu. Zehatz-mehatz esanda, sei datu izan ziren: izena, bi abizen, adina, egoera zibila eta lanbidea edo egoera soziala. Geroago beste errolda batzuk etorri ziren: 1860koa, 1871, 1878, 1884, e.a... Eta gero eta osatuago, herrietako informazio gehiagorekin.

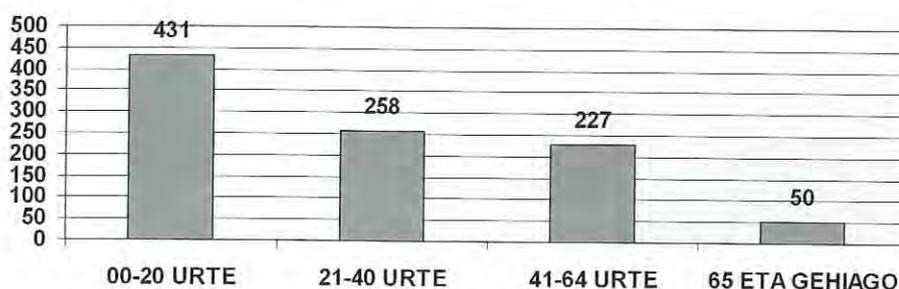
1857ko errolda egiterakoan, Madrilgo Gobernuak herri bakoitzean Udal Batzar bat eratzea agindu zuen, inor gera ez zedin kanpoan. Alkatea zen buru, eta zinegotzi batzuk, bikario jauna eta auzo bakoitzeko bizilagun batzuk.

Egoera hobeto azaltzeko istorio bat pentsatuko dugu. Demagun 1857ko maiatzaren 21eko egun hartan (erroldaren balio eguna) argazkilari bat agertu zela Gabiriko biztanle guztien argazki bat egiteko. Alkate jaunak eta bikario jaunak, noski, jakinaren gainean zeukaten herri osoa. Horrela, bada, denak herriko plazan elkarturik, argazkilariak nahi zuten moduan jartzeko eskatu zien. Eta argazkia atera zien. Gaur egun, 150 urte geroago, aztertzen ari garen argazkia dugu.

Zenbat lagun ziren kontatzen hasiko bagina, erroldan agertutakoak 969 biztanle zirela ikusiko genuke; horietatik ia erdia gizonezkoak, eta zertxobait gehiago (%50,36) emakumezkoak. Gaur egun bizi den jendearekin konparatu besterik ez daukagu, alde handi bat ikusteko.

Orain demagun argazkilariak adinka jartzea eskatzen diela. Haur txikiak aurrean, ondoren lehen hezkuntzakoak, gero gazteak, eta horrela atzean zaharrenak jarri arte, adinaren arabera hobeto kontatzeko. Zer ikusiko genuke?

ADIN PIRAMIDEA. 969 BIZTANLE

- Ume txiki-txikiak, 2 urte artekoak, 70 pertsona izango zirela
- Haur-lehen hezkuntzako umeak (3-11 urte) 233 pertsona zirela
- 12-20 urte bitarteko gazteak, ezkontzen hasten zirenak, 164 zirela

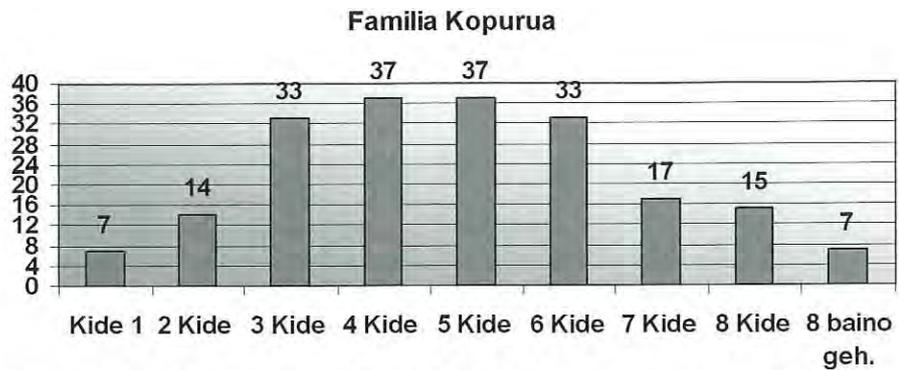
0-20 urte bitarteko lagun guztiak batuta, %44,78 portzentaia ematen zuen. Hau da, 1857. urtean Gabirian bizi ziren bi lagunetik, ia batek 20 urtetik behera zuela. Argazki zaharretan begiratu besterik ez dago; hortxe ikusten da umeak direla gehiengoa.

Baina beste zerbaite ere adierazten zuen honek; alegia, etorkizun txarra zutela Gabirian. Nekazaritzan eta abeltzaintzan erabat aritzen zen herri batean, ia industriarik gabekoa, ez zegoen behar adina lur sail hainbeste gazterentzat. Baserriak jendez beteta zeuden, gehienak bi familiarekin. Neska-mutiko horiek hazten zirenean, herritik kanpo alde egitea beste erremediorik ez zuten izango: lehenbiziko industria, trenbidea zuten inguruko herrietara eta Ameriketara alde egingo zuten.

Baina, jarrai dezagun argazki honekin. Atzealdean jende heldua egongo zen. Zenbat lagun zeuden 65 urte edo gorakoak?, jende erretiratu, alegia. Urte hartan 50 lagun bakarrik ziren (%5,16). Gaur egun, alderantziz. Osasun baldintzak asko aurreratu dira, elikadura eta lan baldintzak ere bai. 1857an 65 urtetik gora bizitzea asko esatea zen.

Demagun orain argazkilariak beste modu batera kokatzen dituela beste argazki bat ateratzeko. Pentsa dezagun sendiko kideen arabera jartzen dituela orain, hiru talde eginez: lehenengo taldea, bat, bi edo hiru laguneko familiekin; bigarren taldea, lau, bost eta sei laguneko familiekin (familia ugariak); eta hirugarren taldea, zazpi, zortzi edo lagun gehiagoko familiekin (oso familia haundiak). Hiru talde horiek orekatuta eta berdintsu egongo al ziren?. Ikus ditzagun emaitzak:

- 134 lagun 1-3 kide bitarteko familien taldean
- 531 lagun 4-6 kide bitarteko familien taldean (%54,8)
- 304 lagun 7 kide edo gehiagoko familien taldean

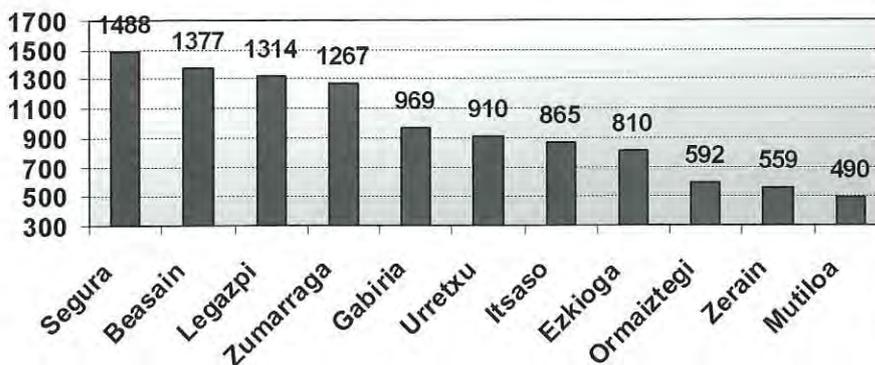
Hortaz, garai hartan Gabiriako pertsona baten egoera normalena zen 4-6 laguneko (gurasoak, aitona-amonaren bat, eta gutxienez, hiru seme-alaba) familia batean bizitzea. Eta nahiko normala zen baita ere, zazpi lagun edo gehiagoko familietan bizitzea. Aldiz, ez zen normala 1-3 laguneko familia txikietan bizitzea. A zer alde oraingo bizimoduarekin!!!

Gabiria eta bere inguruak

Ez nuke artikulutxo hau amaitu nahi Gabiria bere inguruan kokatu gabe. Orain arte herrian gertatu zena aipatu dugu, baina gainontzekoetan ere egin ziren erroldak. Eskualdeko 10 herritako emaitza orokorrak ditugu.

Begiratu bat ematen badiegu, Gabiria ez zegoen egoera txarrean biztanleriari dagokionez. Nekazal ekonomia batean, zenbat eta baserri gehiago, biztanle gehiago zegoen. Beharbada deigarria da Segurak horrenbeste biztanle izatea, edo Urretxu eta Ormaiztegi Gabiria baino txikiagoak izatea.

Inguruetako herriak. 1857. urtean

Kontuan izan behar dugu 1857ko errolda nekazal ingurune batean egin zela. Hiru urte falta ziren Gabiriatik pasako zen trenbidea eraikitzeko, eta zazpi urte hura inauguratzeko. Inolako industriarik ere ez zegoen, irin-errotak kenduta. Erroldak berak adierazten digunez biztanleen %95etik gora nekazariak ziren. Gainontzean, apaizak errotariren bat edo beste

igeltsero gutxi batzuk, errementariak edo arotzak, obretako peoiren bat eta eskolako maisua.

Nabaria da, beraz, faktore horiek erabat aldatu zituztela herriak. Herri batzuk biztanleak irabazi zituzten eta beste batzuk galdu. Kontua ez da iragana gogoratu eta hari negar egitea baizik eta ikasi eta geroari begira jartzea. Dirudienez, aurrerapena eta biztanleria elkarrekir lotuta daude; zer ekarriko ote digu etorkizunak?

IHES BETEA

Egilea: Angel Lertxundi
Argitaletxea: Alberdania

Nobela batekin gatozkizue oraingoan liburuen txoko honetara. Hain zuzen ere, Anjel Lertxundik 2006. urtean idatzitako Ihes Betea izenburua duenarekin.

Anjel Lertxundi oso ezaguna dugu euskal literaturaren munduan eta bera izango da seguru aski, Juan Mari Irigoienekin batera libururik gehien idatzi duena, batez ere, ipuingintzan, baina baita nobelagintzan ere. Idatzi dituen liburu guztietatik, hogeiren bat bai, bat nabarmentzekotan "Otto Pette" nabarmenduko nuke, nolabait ere, nire uste apalean, mugarri bat ezarri zuelako nobela horrekin bere literaturgintzan.

Gaurko nobela, 360 orrialde ditu, izenburuak berak dioen bezala ihesa da eta II. Mundu Gerra aurreko Alemania nazian kokatzen da eta bertan, beti ere lehenengo pertsonan, Werner izeneko gaztearen bizitza garatzen da.

Werner Hitlerren jarraitzaile sutsua da eta hamazazpi urterekin bere familiak ondo asko gordeta izan duen sekretu baten berri izango du: judua da. Horrek, jakina, izugarrizko eragina izango du bere gain eta konturatuko da zapaltzaile izatetik zapaldua izatera pasa behar duela eta horrek ihes egitera bultzatuko du.

Beraz, nobelan zehar gazte horren eta une historiko hartako egoera garatzen bazaigu ere, azken batean irakurlea gogoeta egitera bultzatu nahi du, gutako bakoitza bere baitan barneratzea nahi du eta bere baitarako ihes horretan barne azterketa egitea.

Anjel Lertxundi narratzaile bikaina da, horretan ez dago dudarik, eta zuzen eta apaindurarik gabe lerratuko da liburu zoragarri horretan irakurleari atsedetik hartzeko aukerarik eman gabe.

■ Gabino Murua

IZAN ZIRELAKO GARA ETX GARELAKO IZANGO DIRA

AURRERA EGITEKO 86 TALDEKIDE ADINA ARRAZOI DITU

SUKALDE TXOKOA

ARROZA BARAZKIEKIN

- Arroza (2 ur baso handi)
- 1 kipula
- 1 piper berdea
- 1 piper gorria
- 1 azenarioa
- 1 porrua
- 10 bat hosto espinaka
- Txanpinoiak
- Oliba olioa
- Gatza

Kazola zabal batean, paellera batean edo, jarri olio txorrotara bat eta kipulak ondo txikituta, txanpiñoiak, piper berdeak eta gorriak, porrua txiki-txiki eginda, azenarioa railatuta, espinaka-hostoak zati txikiak eginda, hau da, barazki guztiak freskoan eta aldeztatik egosi gabe. Gatz pixka bat bota eta utzi dena ondo erregosten su motelean.

Egin samartuta dagoenean, arroza bota, nahastu ondo eraginez eta ura erantsi arroza botatzeko erabili dugun basoa bete ur, bost basokada, hau da, arrozaren neurriaren bikoitza eta bat gehiago. Utzi sutan ordu laurdenez, hamar minutu su bizian eta bost minutu su motelean, batere eragin gabe! Itzali sua eta kazolari tapa jarri.

ON EGIN!!

■ M. Angeles Bidegain

2007-08 IKASTURTEKO DATUAK

BALENTZATEGI ESKOLAKO GURASO ELKARTEA 2007-2008 IKASTURTEKO PLANGINTZA

Guraso Elkarteak ondorengo ekintza hauek eratu ohi ditu ikasturte osoan zehar. Ekintza horietan parte hartzea beharrezkoa ez bada ere, orain arte bezalaxe, hemendik aurrera ere jendeak parte hartzen jarrai dezan nahi genuke.

KIROL JARDUERAK

Badira zenbait urte Foru Aldundiak antolatzen dituen Eskolarteko Kiroletan parte hartzeko ahaleginetan hasi zirela, baina haur kopurua eta hurrek parte hartzen duten beste ekintzek suposatzen duten denbora kontuan izanik, zaila ikusten da parte hartze hori antolatuta dagoen eran egitea. Horregatik, hurrei dituzten aukerak eskaini zaizkie eta eragozpenak kontuan izanik, nahi duten hurrek aukera egin dute hainbat ekintzatan parte hartzeko: atletismoan, futbolean eta igeriketa saioetan... Bi kategoriatan banatuak aurkitzen dira.

Ekintza honetako ardurak banatuak aurkitzen dira: irakasleek informazioa zabaldu, eta gurasoek antolaketa eta garraioa.

INGELESEKO IKASTAROA

Eskolaz kanpoko ingeleseko ekintzetan parte hartzeko aukera zabaldu da aurten ere. Baina izena eman duten hurren kopurua ez da iritsi bi talde osatzeko adina eta beraz, bertan behera gelditu da.

ESKULANEN IKASTAROA

Ikasturte honetan, guraso batzuen eskakizunei erantzunez, "eskulan eta sormen" ikastaroa antolatu da. HH3. mailatik hasi eta LH6. mailara arteko hurrek izan dute bertan izena emateko aukera. Bi talde osatu dira.

Hurrek oso begi onez hartu dute ikastaroa eta gustura agertzen dira orain artekoan.

GOIERRI INGURUKO ESKOLA TXIKIEN JAIALDIA

Azken hiru urte hauetan hartutako erabakiari jarraituz, Goierriko Eskola Txikietako eguna ospatuko da. Aurten Itsasondon antolatuko da, apirilaren 27an.

GIPUZKOAKO ESKOLA TXIKI EGUNA

Ekainean ospatzen da urtero Eskola Txikietako eguna, bertan jaialdia eta bazkaria egiten direlarik. Irakasleak arduratzen dira jaialdirako zerbait prestatzen eta gurasoak eguneko joan-etorri eta bazkariak. Aurten Zerainen izango da festa hori, ekainaren 8an.

Irteerak:

Hauexek dira aurtengo ikasturterako aurreikusiak dauden irteerak. Dagoeneko batzuk gauzatuta badaude ere, beste zenbait oraindik egiteke daude.

IKASTURTE HASIERAKO IRTEERA

Ikasturtearen hasieran, iraileko azken igande edo larunbatean, ikasle eta gurasook egun-pasa bat ospatzen dugu Euskal Herriko lurralde ezberdinak ukituz. Aurten Nafarroan izan gara, Irunberriko arroilan hain zuzen ere. Irailaren 29an joan ginen. Partaidetza handia izan zen, autobusa guztiz bete zelarik. Goizean, eguraldi ederraz lagunduta, bertako museoa bisitatu eta paseo eder bat eman genuen. Javierreko jatetxean bazkaldu ondoren, gaztelua ikusi eta etxeranzko bidea hartu genuen.

MENDI IRTEERAK

Hilean behin, igandez, inguruko mendi edo ibilaldi errazak egingo dira. Normalki 9:00etan irten eta 14:00ak aldera bueltatzen da. Guraso bakoitza arduratzen da bere hurrez eta garraioaz.

Aurtengo ikasturtean egin dugun irteera horietako bat Olentzeroren txabolara eginiko bisita izan zen, abenduaren 16koa. Hotz handia izan bazen ere, haur eta gurasook lortu genuen Olentzerok Haizeleku mendian duen etxetxora iristea. Bertan, Olentzero eta bere laguntzailea aurkitu genituen gure zain. Haurrek oparien eskakizunak egin zizkioten eskutitzen bidez eta Olentzerok, trukean, gozokiak eman zizkien. Izan zen ikatza jaso zuenik ere.

GABON-ESKEA ETA SANTA AGEDA BEZPERA

Aurten ere aspaldiko ohiturei jarraituz, bi egun hauetan etxez etxe ibili gara kantuz eta bertsoz jendea zorionduz.

BALENTZATEGI HERRI ESKOLAKO BERRIAK

2007-2008 ikasturtean 51 ikasle gara eskolan. Haur Hezkuntzan 28 dira eta Lehen Hezkuntzan 23 gara.

5 taldetan gaude banatuta: 2 eta 3 urtekoak beheko solairuan (13), Haur Hezkuntzaren ondoan 7 eta 6 urtekoak gaude (9), lehenengo pixuan daude 5 urte eta 4 urtekoak(15) , ondoan 8 eta 9 urtekoak daude(7) eta ganbaran 10 eta 11 urtekoak daude (7).

Irakasle berriak Maria Rosario eta Irma dira . Beste andereñoak aurreko urtekoak dira: Ane Miren , Maria Eugenia, Garbiñe, Mare, Rafa, Agurtzane, Nerea eta Pili.

Aurtengoan Balentzategi herri eskolara hamaika ikasle berri etorri dira. Hiru urtekoak eta bi urtekoak.

Hiru urtekoak:

- Manex Zabalo eta Axular Rodrigo Itsasotik etorri dira.
- Aitor eta Antton Gaztañatorre Ormaiztegitik Gabirira etorri dira bizitzera. Bixkiak dira. Urtarrilean Izar izeneko arreba bat izan dute.
- Naroa Murua eta Xabier Aldanondo Gabiriako haurtzaindegitik etorri dira .
- Jugatz Elgarresta Beasaingo haurtzaindegitik etorri da eta Gabiriako etxe berri batean bizi da.
- Mariñe Urkiolak bi ahizpa ditu eskolan, Luzia eta Ainhoa.

Bi urtekoak:

Denak ez ziren irailean hasi. Jon Zubizarreta eta Iñaki Elgarresta bai, baina Beñat Atin urtarrilaren zazpian etorri zen, bitartean Gabiriako haurtzaindegian zegoen.

Ikasturte honetan ikasle guztiak hobeto banatzeko gela berria egin dute ganbaran. Irakasle gela eta idazkaritza ondoan dago. Ganbarako zati bat paretarekin itxi dute. Teilatuan bi leiho ireki dituzte argia sartzeko. Bostgarren eta seigarren mailakoak daude orain.

Altzari guztiak berriak dira: arbela, mahaiak, aukiak, ordenagailua, armarioak, apalak... Gela handia da.

Gurasoek eta irakasleek ere aprobeztatzen dute bilerak egiteko.

AURTENGO NEGUA

NEGUAN HOTZ
ELURRA BIHOTZ
EURIA, EKAITZA, TXINGORRA, IZOTZ
ETA GURE AIZKORA ZORROTZ.

AURTENGO EGURALDI ZOROA
ZORO, ZORO, ZOROA
EZ DUGU FALTA BEROA
ETA UDABERRIA GEROA

■ Haur Hezkuntzako olerkariak

DESKRIPZIOA ETA IPUINA

OLENTZERO

Euskal Herriko pertsonaia da, Gabon-gaua eta negua irudikatzen duena. Kristautasunaren aurreko pertsonaia da. "Onentzaro", "Onontzaro" edo "Orentzaro" izena ere hartzen du. "Gauza onen garaia" edo "eskean ibiltzeko garaia" esan nahi omen du. Jesusen jaiotzaren berri ematera menditik jaitsitako artzain edo ikazkinaren itxuraz irudikatu ohi da. Olentzeroren itxura eta jarduteko modua ere desberdina da tokiaren arabera.

Guk ezagutzen dugun Olentzero menditik jaisten den ikazkina da, asto baten gainean ibiltzen da bere saski eta opariekin.

Bizar luzea du, tripa handia du eta jatea eta edatea asko gustatzen zaio.

Guretzat oso txintxo da, gabon-gauean opariak ekartzen digulako.

AMETS BAT IZAN NUEN BAI

Ametz bat izan nuen behin, oso misteriotsua eta ikaragarria. Oraintxe kontatuko dizuet ametsa: banpiroak, sorginak, momiak, deabruak... agertzen ziren.

Ni harrapatuta gero, jan egin nahi ninduten beldurrezko pertsonai horiek. Ez zuten, ordea, inoiz lortzen ni harrapatzea, ni oso azkarra bai nintzen, beraiek ez ziren ni bezain azkarrak. Baina egun batean, ni despistatuta nengoela, harrapatu eta beraien jauregira eraman ninduten. Han lapiko erraldoi batean sartu ninduten. Lapiko erraldoi horretan hamasei bat ordu egon nintzen, oso urduri. Deabruak etorri zitzaizkidan saltsa pixka bat botatzera lapikoan eta nik, orduan, ihes egitea lortu nuen bakoitzari ukabilkada bat emanda.

Hurrengo egunean nire atzetik hasi ziren berriro ere, baina ni kobazulo batera sartu nintzen eta ez ninduten aurkitu. Baina beste egun batean berriro harrapatu ninduten, lapiko batean sartu eta bertan 48 ordu igaro nituen saltsa pixka bat eta gatza botata. Ni orduan beldurtzen eta urduri jartzen hasi nintzen. Momentu horretan, ordea, ez zuten jateko gogorik eta beste egun pare bat egon nintzen lapiko barnean, negarrez eta oihuka. Bitartean, gaiztoak entzuten nituen barrezka eta oihuka, festa batean egongo balira bezala. Baina, momentu batetik bestera den-dena isildu zen, ni neu ere bai. Pertsonai beldurgarri guztiak niregana gerturatzen ikusi nituen, baina bat-batean fabrikako keak dena irentsi zuen.

Horrelaxe esnatu nintzen ni nire ametsetik.

CHILLIDA LEKU

Joan zen abenduan eskolako Lehen Hezkuntzako ikasle guztiok joan ginen Chillida leku museora.

Ana zuen izena gure begiraleak. Eskultura bakoitzetik esplikazioa jaso genuen.

Kanpoan zeuden hainbat eskultura. Eskulturak harriz edo burdinez eginda zeuden.

Baserri barruko eskulturak ezin ziren ikutu baina kanpokoak bai, batzuk soinu ezberdinak egiten zituzten. Baserri barruan, lurra bero- bero zegoen toki batzuetan eta han eseri ginen gu.

 Eduardo Chillidaren firma egiten erakutsi ziguten.

Eskolan, museora joan baino lehen, liburuxka bat landuta eraman genuen Irma eta Ane Miren andereñoekin.

Oso ondo zainduta dago Chillida Leku Museoa.

Zelaietan sakabanatuta zeuden eskulturak, altura ezberdinekoak, handiak, txikiak eta oso altuak.

Oso goiz ona eta polita pasatu genuen. Merezi du joatea. Ea animatzen zareten! Agur eta hurrengo arte.

ARRATSALDE BATEZ ESKULTORE

Jone eta Maite Itsasotik etorri ziren arratsalde batean eta eskolako 1. mailatik gorako ikasle guztiok egon ginen beraiekin eskulturak nola egin ikasten. Dantza-lekuan elkartu eta hiru taldetan banatu ginen horretarako. Bakoitzari buztin pusqueta bat eman ziguten eta pusqueta horrekin hiru forma desberdin egin genituen. Ondoren, forma horietatik bat aukeratu genuen eta beste biak desegin. Eta, azkenik, aukeratutako forma hobetu egin genuen beste bat sortuz.

Hemen gaude denok eskultore lanak egiten, andereñoak ondoan ditugularik. Jone eta Maite ere gertutik ibili ziren guri beraien trukoak erakutsiz eta esku bat botatzen.

Eskulturak forma emanda gero, labera sartu behar dira gogortzeko, 1260 gradutara. Horixe egin zuten Maite eta Jonek gure eskultura guztiekin. Hemen daude gure eskultura guztiak labetik atera berriak.

DENBORAPASAK

Makilakixki

Gabiriako jakituriaren test-a

- Gabiriako herriak historian zehar elkargo batzuk osatu ditu inguruko herrieekin. Horietako batean bazkide herri hauek zituen: Ormaiztegi, Mutiloa, Astigarreta eta Gudugarreta. Nola zuen izena batasun hark?
 - Santa Cruz de Argisano
 - Colación de Gaztañaga
 - Unión del Río del Señor San Esteban
- Herriko bertsolari bati omenaldia egin zioten 1973an Gabirian. Nori?
 - Luzio Gabiriari
 - Eusebio Igartzabali
 - Nikolas Etxeberriari
- Nor da gaur egun herriko bake epailea?
 - Juan Inazio Izagirre
 - Juan Elgarresta
 - Nikolas Igartzabal
- Gabiriako elizako aldareko erretaula nagusia zegamar eskultore batek egin zuen XVIII. mendean. Zera zen...
 - Miguel Salazar
 - Jose Joakin Aztiria
 - Tomas Jauregi
- Gaur egun Simontxoene edo Jakane deitzen zaion baserriak jatorriz beste izen bat badu. Zein?
 - Agirreguzkitza
 - Gabiria-Zabaleta
 - Armaginegi-Zahar
- Baserri hauetatik zein ez dago Gabiriako udal barrutian?
 - Landarregi
 - Uharte
 - Erbeta
- Zenbat biztanlerekin hasi zuen 2008. urtea Gabiriak?
 - 450
 - 429
 - 401
- Zenbat platanondo zuhaitz daude Gabiriako plazan?
 - 17
 - 48
 - 89
- Joxe Muruak zein aldizkariren sorreran parte hartu zuen?
 - Goiz-Argi
 - Zeruko Argia
 - Goierritarra
- Gabiriako sokatira taldeak garaipen mordoa lortu zituen Euskal Herrian barrena 1970eko hamarkadan hasita. Noiz lortu zuen aurreneko aldiz lehiaketa batean txapela?
 - 1972ko irailaren 6an, Ordiziako Euskal Jaietan.
 - 1970eko azaroaren 30ean, Ormaiztegiko txapelketan.
 - 1975eko abuztuaren 15ean, Gabiriako jaietan.
- Zer kolorekoa da Gabiriako banderaren hondoa?
 - Berdea
 - Horia
 - Ez du kolorerik, ez daukalako hondorik
- Musika munduan gabiriari askok jardun izan dute, belaunaldiz belaunaldi. Batzuk ospetsu izatera iritsi dira, gainera. Izen hauetatik zein da gabiriari musikari bati dagokiona?
 - Valentin Larrea
 - Joaquin Azarola
 - Javier Arzelus
- Aita Julian Alustiza aztiriarra liburu bat idazten ari zen 2005ean hil zenean. Martxoaren 2an aurkeztu zuten. Izena du...
 - Euskal baserriaren inguruan
 - Bizinahiaren arnasa
 - Euskararen berri onak... eta txarrak
- Zer dira Otxobix, Eizmendi, Gabiria Aundi eta Gabiria Txiki?
 - Iturriak
 - Baserriak
 - Tunelak
- Zenbat pozadera edo lurpeko ur-putzu daude herrigunean?
 - Zortzi
 - Lau
 - Bi

16. Segundo Aranburu izan da azkeneko 47 urteetan herriko aguazil, iaz kargua utzi zuen arte. Haren aurretik, ordea, nor ote zen?

- a) Santos Txintxurreta
- b) Jose Miguel Irizar
- c) Patxikito

17. Hilerrian bada pertsonaia bat hilobi berezian sartuta dagoena, kaperan. Nor?

- a) Jose Maria Iturbe.
- b) Jose Maria Osinalde.
- c) Eustaquio Balentzategi.

18. Aurtengo ekainaren 11n hamabost urte beteko dira Exminesa meatz enpresa itxi zutenetik. Zenbat langile zituen ordainketa-etena agindu eta hondoa jo zuenean?

- a) 23
- b) 134
- c) 68

19. Luis Goia goren mailan ibilitako kirolaria zen. Baina zein arlotan?

- a) Errugbian
- b) Txirrindularitzan
- c) Aizkoran

20. Hiru izen sekuentzia hauetako bat ez da zuzena, laukoteko osagai batek ez du hor egon behar, ez delako multzoak segitzen duen logikan sartzen. Aurki ezazu.

- a) Kastar, Arane, Usardi, Olotz.
- b) Aztiri-Bat, Erbie, Osinalde, Zelai-Ondo.
- c) Francisco Arzelus, Ane Miren Aizpuru, Aztiri erretegia, Gregori Igartzabal.

S O L U Z I O A K	1. c
	2. b
	3. c
	4. c
	5. a
	6. a
	7. a
	8. b
	9. a
	10. c
	11. b
	12. a
	13. c
	14. c
	15. b
	16. a
	17. b
	18. b
	19. b
	20. a

EMAITZAK		
Asmatuak	Titulua	Saria
20	Alkate, bizi arteko	Afarria pagatuta, bixigu ta txuleta
17-19	Bizia eta arte oneko	Goikoak gonbidatzen bazaitu, baimena baduzu
13-16	Bixia, hutsak tarteko	Eguneko menua, postrearekin
9-12	Utzia, baina baleko	Ogitartekoa, solomoarena
5-8	Gutxia zure kalteko	Kafe torero, eta gustura
0-4	Hankarte ederreko	Sukaldean patata zuritzen urte osoan

■ Aimar Maiz

Hizki Zopa

Azkeneko urte hauetan Gabiriako baserri asko berritu dira eta beste etxe berri batzuk egin dituzte. Etxe berri horietako batzuen izenak ez dira hain ezagunak. Hona hemen batzuk:

Kaskoan:

Kanposantu inguruan: Gain-eder, Haritz leku, Haize leku, Aloña goikoa, Aloña bekoa eta Goiz argi.

Frontoi inguruan: Haritz-azpi, Biona, Urkitza, Arane gorri, Arangoiti . (Beheko berriek ez dute oraindik izenik)

Ugaran goikoan:

Xuxula berri, Izar-eder, Goiz eder.

Ugaran behekoan:

Ugaran gain, Sagasti, Landaberri.

Aztirian:

Karobigain, Larraldea eta Haizeleku azpi.

Aurki itzazu horietako 8 izen hizki zopa honetan

H	A	R	I	T	Z	A	Z	P	I	K	G
V	L	K	I	K	T	G	D	A	T	B	Z
X	A	J	A	B	E	R	I	L	F	G	E
A	N	D	E	R	I	T	A	I	O	O	S
T	D	U	S	U	O	O	M	T	E	I	U
E	A	T	E	G	I	B	N	S	A	Z	O
A	B	E	R	T	S	E	I	A	Z	A	L
L	E	A	B	U	T	E	A	G	I	R	O
U	R	K	I	T	Z	A	L	A	A	G	E
K	R	O	K	A	T	X	U	S	O	I	T
O	I	K	I	A	Z	A	B	E	L	I	N
Z	T	U	A	E	D	L	A	R	R	A	L

Zatoz zientziaren aurpegi alaiaren bila!

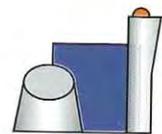
gizarte ekintza

hezkuntza

ETORTZEN BAZARA EZ DUZU ALDE EGIN NAHI IZANGO!

- 170 esperimentu interaktibo
- Planetarium Digitala
- Planetarium Txikia
- Exploratoriumeko Simulagailuak: Errusiar Mendia eta Tranbia
- Animazio ekintzak eta tailerrak, adin guztietako jendeari zuzenduta
- Bestelako zerbitzuak: aparkalekua, kafetegia, denda, pic-nic gunea, ingurune aparta,...

ZIENTZIAREN KUTXAGUNEA
KUTXAESPACIO DE LA CIENCIA

**Zatoz Zientziaren
kutxaGunera**

Zientziaren kutxaGunea

Mikeletegia Pasealekua, 43-45 – 20009 Donostia

Tlf: 943 012 478. www.miramon.org

kutxaespacio@kutxagunea.org

zer nahi duzu bihar?

